

ریاضی و آمار (۲)

۱- گزینه «۴»

(علیرضا عبیری)

تمام گزینه‌ها به جز ۴، همگی تابع ثابت‌اند.

در گزینه «۴» تابع به‌ازای هر ورودی همان خروجی را می‌دهد. پس تابع همانی است.

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۳)

۲- گزینه «۳»

(علی قهرمان‌زاده)

اگر به درآمد افراد یک جامعه k واحد اضافه شود، به خط فقر $\frac{k}{4}$ اضافه می‌شود. پس در این سؤال دو میلیون و صد هزار تومان به خط فقر اضافه می‌شود.

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۵۶ و ۵۷)

۳- گزینه «۳»

(علی قهرمان‌زاده)

با توجه به اینکه ساعت $۱۰:۳۰'$ دقیقاً وسط ساعت ۱۰ و ۱۱ هست، بنابراین به کمک درون‌یابی خطی داریم:

$$۱۰:۳۰' = \frac{۱۵+۲۱}{۲} = \frac{۳۶}{۲} = ۱۸$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۶۳ تا ۷۰)

۴- گزینه «۲»

(مهدی ابراهیم تونزده‌یانی)

$$(p \Leftrightarrow q) \equiv (p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow p) \equiv (\sim p \vee q) \wedge (\sim q \vee p)$$

$$\equiv [(\sim p \vee q) \wedge \sim q] \vee [(\sim p \vee q) \wedge p] \equiv [(\sim p \wedge \sim q) \vee$$

$$(q \wedge \sim q)] \vee [(\sim p \wedge p) \vee (q \wedge p)] \equiv [(\sim p \wedge \sim q) \vee F] \vee$$

$$[F \vee (p \wedge q)] \equiv (\sim p \wedge \sim q) \vee (p \wedge q) \equiv (p \vee q) \vee (p \wedge q)$$

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

۵- گزینه «۱»

(ابوالفضل بهاری)

کل گزاره داده شده نادرست است، پس هم $[s \Leftrightarrow (p \vee r)]$ و هم

$$[(\sim p \wedge q) \wedge r] \Rightarrow \sim r$$
 نادرست‌اند. وقتی $[(\sim p \wedge q) \wedge r] \Rightarrow \sim r$ نادرست است، نتیجه این است که $(\sim p \wedge q) \wedge r$ درست و $\sim r$ نادرست است. از درستی $(\sim p \wedge q) \wedge r$ هم نتیجه می‌گیریم که r و p هر سه درست هستند. حال سراغ $[s \Leftrightarrow (p \vee r)]$ می‌رویم،

این گزاره زمانی نادرست است که $(p \vee r)$ و s هم ارزش نباشند، با توجه به قسمت اول می‌دانیم r درست و p نادرست است $(p \vee r \equiv T)$ پس s نادرست خواهد بود:

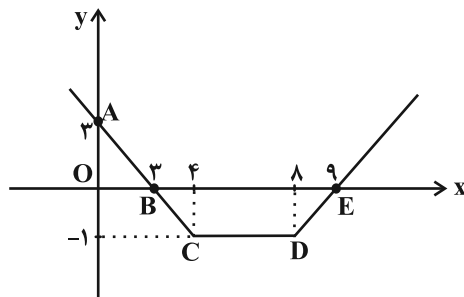
$$(\sim s \Rightarrow \sim r) \wedge q \equiv (T \Rightarrow F) \wedge T \equiv F \wedge T \equiv F$$

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

۶- گزینه «۴»

(سامان اسپهر ۳)

به کمک نقطه‌یابی، نمودار را رسم می‌کنیم:

مساحت مورد نظر جمع مساحت ΔOAB و دوزنقه $BCDE$ است.

با تعیین مختصات نقاط شکل، مساحت حساب می‌شود:

$$y = -x + 3 \Rightarrow \begin{cases} x = 0 \Rightarrow y = 3 \Rightarrow A(0, 3) \\ y = 0 \Rightarrow -x + 3 = 0 \Rightarrow x = 3 \Rightarrow B(3, 0) \end{cases}$$

$$y = x - 9 \xrightarrow{y=0} x - 9 = 0 \Rightarrow x = 9 \Rightarrow E(9, 0)$$

$$S_{\Delta OAB} = \frac{1}{2} \times 3 \times 3 = \frac{9}{2}$$

$$S_{BCDE} = \frac{(6+4) \times 1}{2} = 5 \Rightarrow \frac{9}{2} + 5 = \frac{9+10}{2} = \frac{19}{2}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۳)

۷- گزینه «۱»

(مهدی ابراهیم تونزده‌یانی)

روش اول:

با توجه به اینکه به‌ازای هر x از فاصله $\frac{4}{3} < x < \frac{5}{3}$ ، حاصل عبارت A ثابت است، بنابراین x دلخواهی از بازه $\frac{4}{3} < x < \frac{5}{3}$ انتخاب می‌کنیم، داریم:

$$x_0 = \frac{3}{2} \Rightarrow A = 2[3 \times \frac{3}{2} + 1] + [\frac{1}{2} \times \frac{3}{2} - 7] = 2(5) + (-7) = 3$$

روش دوم:

$$A = 2[3x + 1] + [\frac{1}{2}x - 7] = 2(3x + 1) + [\frac{1}{2}x - 7]$$

$$= 2[3x] + 2 + [\frac{1}{2}x] - 7 = 2[3x] + [\frac{1}{2}x] - 5$$

علوم و فنون ادبی (۲)

«کتاب آبی پیمانهای»

۱۱- گزینه «۳»

بیت صورت سؤال از ابن‌یمین است. وی قدرت شاعری خود را در قطعات اخلاقی آشکار کرده است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

«شیوا نظری»

۱۲- گزینه «۴»

هر چهار بیت از شاعران سبک هندی (صائب و بیدل) است، اما در صورت سؤال آرایه‌های پرکاربرد این سبک مورد پرسش قرار گرفته‌اند. این آرایه‌ها عبارت‌اند از: تشبیه، تلمیح‌های رایج، اسلوب معادله، حس‌آمیزی، حسن تعلیل و تمثیل. مشاهده می‌کنید که در بیت این گزینه هیچ‌کدام از این آرایه‌ها دیده نمی‌شود (بیت فاقد حسن تعلیل است و علتی که شاعر ذکر کرده است، واقعی و حقیقی است).

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: بیت اسلوب معادله دارد و مصراع دوم تمثیلی برای توضیح بیشتر مطلب مصراع اول است.

گزینه «۲»: «شمع روشن کردن از صدا» و «خفتن رنگ‌ها در صدا» حس‌آمیزی دارند.

گزینه «۳»: بیت دارای اسلوب معادله و همچنین تلمیح به داستان خضر و اسکندر است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه ۸۲)

«کتاب آبی پیمانهای»

۱۳- گزینه «۳»

در بیت گزینه «۳» تشبیه گسترده یافت نمی‌شود. «سرو قد» تشبیه فشرده اضافی است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: در هر دو مصراع، تشبیه فشرده از نوع غیر ترکیبی یافت می‌شود، «وش» در «مهوش» پسوند شباهت و ادات تشبیه است که تشبیه غیربلیغ ساخته‌است.

گزینه «۲»: «باغ رسالت» تشبیه فشرده و «چو تو شمشاد» تشبیه گسترده است.

گزینه «۴»: «مرغ دل» تشبیه فشرده و «چون کبوتر» تشبیه گسترده است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۲۹ و ۳۰)

«کتاب آبی پیمانهای»

۱۴- گزینه «۲»

در بیت «ت» آرایه تشبیه به‌کار نرفته‌است.

آرایه تشبیه در سایر ابیات:

بیت «الف»: آفتاب (مانند) شمعی است. (تشبیه فشرده غیر ترکیبی)

بیت «ب»: چشمه حیوان صبح (تشبیه فشرده اضافی)

بیت «پ»: مهره خورشید (تشبیه فشرده اضافی)

بیت «ث»: آیین خورشید (تشبیه فشرده اضافی)

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۲۶ تا ۳۰)

سپس با استفاده از $\frac{4}{3} < x < \frac{5}{3}$ حدود عبارت‌های داخل جزء صحیح را مشخص می‌کنیم:

$$4 < 3x < 5 \Rightarrow [3x] = 4$$

$$\frac{4}{6} < \frac{x}{2} < \frac{5}{6} \Rightarrow \left\lfloor \frac{x}{2} \right\rfloor = 0$$

$$\Rightarrow A = 2 \times 4 + 0 - 5 = 3$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۷ تا ۳۹)

۸- گزینه «۲»

(فامر نصیری)

ابتدا باید دامنه تابع خواسته شده را به‌دست آوریم:

$$D_{2f-g} = D_f \cap D_g - \{x \mid f(x) = 0\} = \{1, 2, 4\} - \{4\} = \{1, 2\}$$

$$\left(\frac{2f-g}{f}\right)(1) = \frac{2f(1)-g(1)}{f(1)} = \frac{2(2)-(-2)}{2} = \frac{6}{2} = 3$$

$$\left(\frac{2f-g}{f}\right)(2) = \frac{2f(2)-g(2)}{f(2)} = \frac{2(-1)-3}{-1} = \frac{-5}{-1} = 5$$

$$\text{میانگین} = \frac{3+5}{2} = 4$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۴۵ تا ۵۴)

۹- گزینه «۴»

(مهمد ابراهیم توزنده‌بانی)

$$100 \times (\text{قیمت جدید کالا} 22 \times \text{مقدار کالا} 2) + (\text{قیمت جدید کالا} 11 \times \text{مقدار کالا} 1) = 100 \times (\text{قیمت اولیه کالا} 22 \times \text{مقدار کالا} 2) + (\text{قیمت اولیه کالا} 11 \times \text{مقدار کالا} 1)$$

$$\frac{a \times 50000 + 20 \times 160000}{a \times 200000 + 20 \times 100000} \times 100 = 200$$

$$\Rightarrow \frac{5a + 320}{2a + 200} = 2 \Rightarrow 5a + 320 = 4a + 400$$

$$\Rightarrow a = 80$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۵۸ تا ۶۱)

۱۰- گزینه «۲»

(مهمد ابراهیم توزنده‌بانی)

$$100 \times \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} = \text{نرخ بیکاری}$$

اگر x شغل ایجاد شود آنگاه جمعیت بیکار برابر $400 - x$ می‌شود لذا داریم:

$$\frac{400-x}{2200} \times 100 < 5 \Rightarrow 400-x < 110 \Rightarrow -x < -290$$

$$\Rightarrow x > 290$$

لذا حداقل باید ۲۹۱ شغل ایجاد شود.

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۶۰ و ۶۱)

۱۵- گزینه «۲»

(سیدعلیرضا علویان)
«سقف رؤیایها» در سروده صورت سؤال، استعاره مکنیه از نوع اضافه استعاری می‌باشد. در این گزینه نیز، «محراب فلک» در مصراع اول، همانند ترکیب «سقف رؤیایها»، استعاره مکنیه غیرتشخیصی می‌باشد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در بیت، استعاره مکنیه وجود دارد (ای عقل)؛ اما تفاوت آن با استعاره به کاررفته در صورت سؤال این است که استعاره مکنیه این بیت، از نوع تشخیصی می‌باشد.

گزینه «۳»: «ترگس» استعاره مصرحه از «ستاره» و «گل زرد» هم استعاره مصرحه از «خورشید» است.

گزینه «۴»: بیت فاقد استعاره است. «چون بلبلم» و «چون گلبنم» تشبیه گسترده و «باغ دل» اضافه تشبیهی است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۷۱ تا ۷۴)

۱۶- گزینه «۱»

(سیدعلیرضا علویان)
مجاز: «سر» مجازاً موی سر / کنایه: سپیدشدن سر (موی سپیدشدن) کنایه از فرارسیدن پیری و کهنسالی / تشبیه: «میوه غم» اضافه تشبیهی است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: فاقد کنایه و تشبیه / «عالم» مجاز از اهل عالم

گزینه «۳»: فاقد مجاز / «ره عشق» اضافه تشبیهی / «سیه‌روزی» کنایه از بدبختی و بیچارگی

گزینه «۴»: فاقد مجاز / فاقد تشبیه / کنایه: «جوی گندم‌نما» کنایه از فریب کاری و دورویی.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، ترکیبی)

۱۷- گزینه «۳»

(مهمرامین راداش‌فام)

بیت به صورت زیر تقطیع می‌شود:

شَک	رَ	گَ	را	یَد	ز	تَ	فَر	دا	شِ	کار
کِی	بُ	وُ	دا	تَش	بِ	تَ	فَر	دا	شِ	کار
-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	-

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه ۶۶)

۱۸- گزینه «۴»

(مهمرامین راداش‌فام)

وزن بیت «مفاعیلن مفاعیلن فعولن» می‌باشد؛ که در تقسیم‌بندی اوزان عروضی، این وزن در زمره اوزان همسان تک‌پایه‌ای قرار می‌گیرد.

وزن سایر ابیات:

گزینه «۱»: «فاعلاتن مفاعیلن فعولن (ناهمسان)

گزینه «۲»: مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن (همسان دولختی)

گزینه «۳»: مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن (همسان دولختی)

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۱۹- گزینه «۳»

(سیرمهر هاشمی)

در بیت این گزینه، سعدی می‌گوید که من از آسیب‌های عشق نمی‌گریزم، اما در بیت صورت سؤال، عاشق حاضر است در راه محبوب خود با شادمانی جان بدهد. در دیگر ابیات، جان‌فشانی در راه عشق را به‌وضوح می‌توان دید.

توجه کنید که در صورت سؤال بیتی خواسته شده است که «قرابت کمتری» با بیت مورد نظر داشته باشد. در تمامی گزینه‌ها می‌توان مفهوم رنج عاشق در راه معشوق را مشاهده کرد، اما در گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» این آسیب در بالاترین حد است و عاشق راضی به کشته شدن در راه معشوق است. این جان‌فشانی در بیت گزینه «۳» دیده نمی‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه ۱۰۰)

۲۰- گزینه «۴»

(باسین مهریان)

دو مفهوم اساسی در بیت صورت سؤال وجود دارد: ۱- تسلیم‌بودن در مقابل خواسته یار ۲- راضی‌بودن شاعر به مرگ، اگر قصد معشوق مردن عاشق باشد.

با توجه به اینکه در صورت سؤال، قرابت دقیق‌تر مدنظر است، بهترین گزینه برای پاسخ گزینه «۴» است. در مصراع اول این بیت «راضی‌بودن عاشق به مرگ» و در مصراع دوم «تسلیم‌بودن در مقابل خواسته معشوق» مطرح شده است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: یار شاعر عاشقان زیادی دارد که همگی جان خود را در راه او فدا کرده‌اند.

گزینه «۲»: به چیزی جز وصال دوست راضی مشو که چیزی در جهان از این بالاتر نیست.

گزینه «۳»: شاعر حاضر است هرگونه خون دل و غمی را تجربه کند، اگر خواسته معشوقش باشد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه ۱۰۰)

جامعه‌شناسی (۲)

۲۱- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌های)

الف) در مقابل جهان انسانی، جهان تکوینی قرار دارد که مستقل از خواست و اراده انسان است.

ج) بخش اجتماعی جهان انسانی هویت فرهنگی دارد. فرهنگ محصول آگاهی و عمل مشترک آدمیان است و شیوه زندگی اجتماعی انسان‌ها را شکل می‌دهد.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۴ و ۶)

۲۲- گزینه «۴»

(فروغ نیمی تیموریان)

فرهنگ سرمایه‌داری، کانون ثروت و قدرت را مورد توجه قرار می‌دهد و کشورهای دیگر را در پیرامون آن به خدمت می‌گیرد.

فرهنگی که تسلط یک قوم، جامعه و گروهی خاص را بر دیگران به دنبال می‌آورد و دیگران را به ضعف و ناتوانی می‌کشاند، فرهنگ سلطه یا استکبار است.

فرهنگی که عقاید، ارزش‌ها و هنجارهای آن در خدمت گروه و قوم خاصی نیست؛ بلکه سعادت همه انسان‌ها را دنبال می‌کند و از عقاید و آرمان‌های مشترک انسانی سخن می‌گوید، گونه دوم فرهنگ‌هایی است که به‌سوی جهانی شدن گام برداشته‌اند.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه ۱۳)

۲۳- گزینه «۳»

(کوثر شاه‌سینی)

تشریح عبارات نادرست:

- اروپاییان در هجوم به قاره آمریکا، برای تأمین سلطه خود، به نسل‌کشی دست زدند و شمار زیادی از ساکنان بومی را از بین بردند.
- واژه امپریالیسم از امپراتوری گرفته شده است و به هر نوع سلطه‌ای گفته می‌شود. استعمار به معنای اشغال یک سرزمین خارجی، با توسل به قدرت نظامی و سیاسی است.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

۲۴- گزینه «۴»

(مانره مؤمنی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: استعمار، مهم‌ترین عامل ادغام جوامع غیرغربی در نظام جهانی جدید بود.
گزینه «۲»: هندوستان، اندونزی و الجزایر، توسط استعمارگران به اشغال کامل نظامی درآمدند.

گزینه «۳»: جوامع استعمارزده به رغم مقاومت‌هایی که طی قرن بیستم انجام دادند، با استعمار نو و فرانو مواجه شدند.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۶۰ و ۶۱)

۲۵- گزینه «۴»

(آزاده میرزائی)

تشریح عبارات نادرست:

الف) دولت - ملت‌ها حاکمیت‌های سیاسی - اقتصادی جدیدی بودند.
پ) با شکل‌گیری نهادهای بین‌المللی و بازارهای مشترک منطقه‌ای، سرمایه‌گذاری شرکت‌های بین‌المللی به منطقه‌ای خاص محدود نمی‌شود.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۶۷ و ۶۸)

۲۶- گزینه «۲»

(ریحانه امینی)

- لیبرالیسم اولیه بیشتر رویکردی فردی و اقتصادی داشت و به حمایت و دستگیری از فقرا قائل نبود.

- مخالفان سرمایه‌داری که جریان چپ نام گرفته بودند، احزاب سوسیالیستی و کمونیستی را تشکیل دادند.

- اقتصاد قرون وسطی براساس روابط اجتماعی ارباب - رعیتی بود که در آن کشاورزان وابسته به زمین بودند و امکان جابه‌جایی نداشتند.

(جامعه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جهانی، صفحه‌های ۷۶ و ۸۰)

۲۷- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌های)

آسیب‌های مربوط به فقر و غنا همواره متوجه قشرهای فقیر و ضعیف جامعه است، ولی آسیب‌های مربوط به بحران اقتصادی تمامی جامعه را در بر می‌گیرد. البته سرمایه‌داران با وجود آسیب‌هایی که می‌بینند، با استفاده از ابزارهایی که دارند، فشارهای ناشی از بحران‌های اقتصادی را به اقشار ضعیف تولیدکنندگان خرد انتقال می‌دهند؛ به همین دلیل، بحران اقتصادی اغلب با چالش فقر و غنا پیوند می‌خورد و بر دامنه آن افزوده می‌شود. بحران اقتصادی در صورتی که کنترل نشود، می‌تواند به فروپاشی حکومت‌ها منجر شود.

(جامعه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جهانی، صفحه ۹۳)

۲۸- گزینه «۱»

(مانره مؤمنی)

حرکت‌های اجتماعی روشنفکران چپ، در چارچوب اندیشه‌های ناسیونالیستی، سوسیالیستی و مارکسیستی بود.
روشنفکری التقاطی چپ در کشورهای اسلامی پدید آمد.

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان پریر، صفحه ۱۱۳)

۲۹- گزینه «۱»

(فاطمه صفری)

انقلاب اسلامی ایران از آن جهت که یک نظام سیاسی وابسته به بلوک غرب (پهلوی) را هدف قرار داده بود، اهمیت می‌یافت، اما چون به بلوک شرق وابسته نبود، از اهمیت آن کاسته می‌شد.

از منظر نسل دوم روشنفکران، مسائل جهان اسلام از نوع مشکلاتی بود که لیبرالیسم غربی به وجود آورده بود. کسانی که این رویکرد را داشتند، از موضع اندیشه‌های مارکسیستی و سوسیالیستی با غرب مبارزه می‌کردند.

مهمترین پیامد انقلاب اسلامی ایران در جهان اسلام، جنبش‌ها و انقلاب‌های گسترده مردم در کشورهای عربی از سال ۱۳۸۹ ه. ش است که تاکنون به سقوط قدرت‌های سیاسی در چهار کشور عربی منجر شده است.

هانتینگتون با طرح جنگ تمدن‌ها، رویکرد خصمانه جهان غرب را به جنبش‌های اسلامی، توجیه می‌نمود.

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان پریر، صفحه‌های ۱۲۴، ۱۲۶، ۱۲۷ و ۱۳۲)

۳۰- گزینه «۲»

(امیرمسین کاروین)

برخورد رقابت‌آمیز عالمان دینی با قاجار، حرکتی اصلاحی بود. آن‌ها برای اصلاح برخی رفتارهای پادشاهان قاجار تلاش می‌کردند. جنبش تنباکو نمونه‌ای موفق از فعالیت رقابت‌آمیز اصلاحی است. این تجربه موفق، فعالیت رقابت‌آمیز را از اصلاح رفتار به اصلاح ساختار تغییر داد و به «جنبش عدالتخانه» منجر شد.

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان پریر، صفحه‌های ۱۱۶ و ۱۱۷)

روان‌شناسی

۳۱- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانهای)

رابطه فرضیه و مسئله یک رابطه دوسویه است؛ فرضیه‌ها می‌توانند ضمن اینکه در پاسخ به یک سؤال بیابند، باعث طرح سؤال‌های دیگر هم بشوند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه ۱۲)

۳۲- گزینه «۲»

(موسا عفتی)

هر چند رشد درک اخلاقی به شکل‌گیری سایر عناصر شناخت وابسته است، اما در بسیاری از موارد صرف داشتن شناخت، به رفتار اخلاقی منجر نمی‌شود. برای اینکه شناخت به اخلاق منتهی شود، شناخت باید به عقاید و باورها و ارزش‌های فرد تبدیل شود.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی، روش، صفحه ۶۲)

۳۳- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانهای)

پیدا کردن محرک هدف، تابع «تعداد عوامل انحرافی» و «ویژگی منحصر به فرد آن هدف» است.

(روان‌شناسی، اساس، توبه، ادراک، صفحه ۷۹)

۳۴- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمانهای)

پاسخ به سؤالات «پ» و «ث» مستلزم به یاد آوردن تجربه مشخصی است که به خود فرد مربوط می‌شود و در یک زمان و مکان مشخصی اتفاق افتاده است؛ این‌گونه اطلاعات مربوط به حافظه رویدادی هستند.

حافظه معنایی شامل دانش عمومی است که در سؤالات «الف، ب و ت» به کار می‌آید.

(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه‌های ۹۷ و ۹۸)

۳۵- گزینه «۲»

(موسا عفتی)

به اثر نادیده گرفتن حل مسئله برای مدت زمانی مشخص، «اثر نهفتگی» می‌گویند.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه ۱۳۳)

۳۶- گزینه «۲»

(موسا عفتی)

در سبک اجتنابی، فرد قصد دارد تصمیم بگیرد، ولی هیچ‌گاه تصمیم‌گیری عملی نمی‌شود. به عبارت دیگر، فردی که دارای این سبک تصمیم‌گیری است، «دست، دست می‌کند» و «کار امروز را به فردا می‌اندازد».

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه ۱۳۶)

۳۷- گزینه «۲»

(مهری باهاری)

در درماندگی آموخته شده، فرد با حالتی مواجه است که رفتارها و اقدامات خود را بی‌ربط با اتفاق‌های زندگی خود می‌داند. برای مثال گمان می‌کند چه تلاش بکند چه تلاش نکند، نتیجه‌اش در آزمون‌های مدرسه تفاوتی نمی‌کند. در این حالت فرد علت موقعیت پیش رویش را عوامل بیرونی و غیرقابل کنترل می‌داند و گمان می‌کند برای تغییر این شرایط کارایی لازم را ندارد و برای خود، کنترلی بر روی این موقعیت قائل نیست.

(روان‌شناسی، انگیزه و نگرش، صفحه‌های ۱۷۲ تا ۱۷۹)

۳۸- گزینه «۲»

(مهری باهاری)

اسناد یعنی جست‌وجوی دلیل رفتار، یعنی فرد دلیل رفتار خود یا دیگری را چه می‌داند. زمانی که دلیل یافته شده، بیرون از فرد باشد، مثلاً سختگیری افسر آزمون یا شرایط تحصیلی پرفشار را دلیل امری بدانند، اسناد بیرونی و زمانی که دلیل یافته شده درون فرد باشد، مثلاً کم دانستن مهارت‌های جسمانی، اسناد درونی است.

(روان‌شناسی، انگیزه و نگرش، صفحه‌های ۱۷۴ تا ۱۷۶)

۳۹- گزینه «۴»

(مهری باهاری)

رژیم غذایی سالم باید حاوی کربوهیدرات زیاد، چربی کم و مملو از مواد فیبردار و میوه‌ها باشد. همچنین فشار روانی ناشی از ارتباط فرد با محیط و برداشت او از آسیب‌زا بودن موقعیت و توان مقابله خود با موقعیت است. در نهایت فشار روانی مثبت در کنار برانگیختن انگیزه و تلاش در فرد موجب ارتقای واکنش‌های رفتاری در او نیز می‌شود.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه‌های ۱۹۲ تا ۱۹۷)

۴۰- گزینه «۳»

(مهری باهاری)

هنگامی که عاملی روان‌شناختی موجب و علت به وجود آمدن بیماری جسمانی شود با حالت «عامل روانی عامل ایجاد بیماری جسمانی» مواجهیم، برای مثال زمانی که ابتلا به وسواس که یک خصوصیت روان‌شناختی است منتهی به پوست پوست شدن دست‌ها شود که پیامدی جسمانی است. در مقابل زمانی که بیماری جسمانی مقدم و علت باشد و موجب پدیدآیی ویژگی روان‌شناختی شود با حالت «عامل روانی پیامد بیماری جسمانی» مواجهیم، برای مثال زمانی که فرد به خاطر پیامدهای شیمی‌درمانی سرطان خود از خانه بیرون نرود، منزوی شود و پیامدهای روان‌شناختی را تحمل کند با این حالت مواجهیم.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه ۱۹۱)

عربی زبان قرآن (۲)

۴۱- گزینه ۲»

(همیرضا قانرازمینی - اصفهان)

«لی حبیب»: دوستی دارم، یاری دارم (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «یجالیس»: همنشینی می‌کند (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «یعاقب»: کیفر می‌کند (رد گزینه ۱) / «الجّبال»: نادانان

نکات مهم درسی:

به تفاوت معنایی افعال ثلاثی مجرد و ثلاثی مزید بسیار دقت کنید:

«جلس: نشست»، «جالس: همنشینی کرد»

(ترجمه)

۴۲- گزینه ۳»

(اسماعیل علیپور)

«هو صاحب أفراس»: او صاحب اسب‌هایی است (رد گزینه ۴) / «یستخدّم سیاجاً»: از پرچینی استفاده می‌کند، پرچینی را به کار می‌گیرد (رد گزینه ۲) / «لحفظها»: برای نگهداری از آن‌ها (رد گزینه ۱) / «مرّ: عبور کرد، رد شد (رد گزینه ۱) / «أحدّ من الأفراس»: یکی از اسب‌ها (رد گزینه ۴) / «هرب»: فرار کرد (رد گزینه ۲) / «من المزرعة إلى الغابة»: از مزرعه به جنگل

(ترجمه)

۴۳- گزینه ۳»

(مرتضی کاظم شیروردی)

«حَبّی»: عشق من / «لک»: به تو / «لیس»: نیست / «خمسة أو ستة أيام»: پنج یا شش روز (رد گزینه ۴) / «من العمر»: (در این جا) زندگی، عمر / «إِنّی»: قطعاً من (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «دائماً»: همیشه / «أجدّ»: می‌یابم (فعل مضارع ← رد گزینه ۱) / «رائحة حَبّک»: بوی عشق تو (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «کما»: همانطور که، همانگونه که / «تعلّمین»: می‌دانی (فعل مضارع مفرد مؤنث مخاطب ← رد گزینه‌های ۲ و ۴)

نکته: دقت داشته باشید که حرف مشبّه «إنّ» برای تأکید جمله است و ترجمه آن باید در ابتدای جمله باشد.

(ترجمه)

۴۴- گزینه ۱»

(کتاب آبی پیمان‌های)

«جَنّاحی» در اصل «جَنّاحین» بوده است که به دلیل مضاف واقع شدن، «نون» آن حذف شده و به معنی «دو بال» صحیح است.

توضیح نکات درسی:

(۱) اسم‌های مثنوی و جمع مذکر سالم، اگر مضاف واقع شوند، حرف «نون» شان حذف می‌شود.

(۲) هنگامی که ادوات شرط بر سر فعل ماضی درآیند، می‌توانیم فعل ماضی را به‌صورت مضارع معنا کنیم.

(ترجمه)

۴۵- گزینه ۱»

(کتاب آبی پیمان‌های)

«هر کس»: مَنْ «الذی» به معنی «کسی که» است؛ رد گزینه‌های ۳ و ۴ / «قبل از سخن گفتن»: قبل الکلام (رد سایر گزینه‌ها) / «ببندیدند»: یُفکّر / «از خطا»: (مفرد است) من الخطأ (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «در امان می‌ماند»: (فعل مضارع اخباری) یَسلم (رد سایر گزینه‌ها)

(ترجمه)

۴۶- گزینه ۴»

(سیر ممبرعلی مرتضوی)

در گزینه ۴، «أشْتَعِلَ» فعل مضارع از باب افتعال است و بدین شکل باید حرکت گذاری شود، هم چنین «زجاء» به معنی «لطفاً» بدین صورت صحیح است.

(شبهت مرکبات)

۴۷- گزینه ۳»

(پیروز و جان - کنبر)

در گزینه ۳، «فاعل» نادرست است؛ «حاجات» نقش مفعول را برای فعل «تکمل» دارد. هم چنین «تکره» هم نادرست است. هرگاه یک اسم مضاف قرار گیرد و مضاف الیه آن، معرفه باشد، خودش نیز معرفه محسوب می‌شود.

(تفلیل صرفی و اعراب)

۴۸- گزینه ۱»

(پیروز و جان - کنبر)

«لم» با فعل مضارع «تبلع» معنای ماضی می‌دهد (تبلعید) و این فقط در گزینه «۱» وجود دارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: «لم تکن» فعل شرط است و می‌تواند به‌صورت مضارع التزامی ترجمه شود.

گزینه «۳»: «لیم» مخفّف «لماذا» است و نباید با «لم» اشتباه شود.

گزینه «۴»: «لم یستمع» فعل شرط است و می‌تواند به‌صورت مضارع التزامی ترجمه شود.

(قواعد فعل)

۴۹- گزینه ۴»

(سیره مهیا مؤمنی)

به ترتیب «تُشاهد: بینی»، «لیهدینا: تا هدایت کند ما را» و «لیعتمدوا: باید اعتماد کنند» در گزینه‌های «۱» تا «۳» معنای مضارع التزامی دارند.

«لن نستطيع: نخواهیم توانست» در گزینه «۴»، معادل آینده منفی می‌باشد.

(قواعد فعل)

۵۰- گزینه ۳»

(امیرمسین شکوری)

صورت سؤال، خبر افعال ناقصه را می‌خواهد که نوعش با بقیه متفاوت باشد؛ در گزینه «۳»، «من أهم» خبر «کان» است که یک جار و مجرور می‌باشد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «قادرأ» خبر «لست» و یک اسم است.

گزینه «۲»: «مُنتهین» خبر «صار» و یک اسم است.

گزینه «۴»: «أكبر» خبر «کان» و یک اسم است.

(انواع هملات)

فلسفه یازدهم

۵۱- گزینه «۳»

(سبا معفرزاده صابری)

از همان آغازین روزهای حیات فکری انسان، افرادی اهمیت این قبیل پرسش‌ها را دریافته و با دقت و تأمل فراوان، برای دستیابی به پاسخ صحیح تلاش کردند. پس هر چند مواجهه با سؤالات فلسفی امری عام و همگانی است، اما لزوماً همه به دنبال پاسخ‌های فلسفی صحیح نیستند و صرفاً عده‌ای محدود این کار را می‌کنند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: هر چند روش فلسفه قانونمند است، اما وجودی خاص را بررسی نمی‌کند. موضوع فلسفه خاص وجود است و خود وجود و احکام آن را بررسی می‌کند نه یک وجود خاص و جزئی.

گزینه «۲»: همه انسان‌ها به شرط دقت در مسائل فلسفی وارد تفکر فلسفی می‌شوند نه دقت در مسائل عادی و روزمره.

گزینه «۴»: روش فلسفه در تمامی مسائلش عقلی و استدلالی است و روش تجربی کاربردی در آن ندارد.

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه‌های ۶ تا ۱۰)

۵۲- گزینه «۴»

(مهمم رضایی‌بقا)

عواملی مانند تعصب و تبلیغات می‌توانند انسان را از استقلال در اندیشه خارج کنند که می‌توانند درونی (مربوط به خود فرد) یا بیرونی باشند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: هر فردی با داشتن تفکر فلسفی به روش درست آن می‌تواند استقلال در اندیشه داشته باشد.

گزینه «۲»: چنین فردی استدلال‌های افراد را به شرط درست و منطقی بودن می‌پذیرد و این‌گونه نیست که هیچ سخنی را نپذیرد.

گزینه «۳»: لازمه استقلال در اندیشه، نپذیرفتن سخن بی‌دلیل است.

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه ۲۳)

۵۳- گزینه «۲»

(سبا معفرزاده صابری)

پارمنیدس بر خلاف هراکلیتوس، می‌گفت که هستی، یک امر واحد ثابت است و حرکت و شدن ندارد. او می‌گفت در جهان واقع، نیستی راه ندارد و نمی‌توان گفت نیستی، هست، زیرا این جمله تناقض‌آمیز است. ما با یک واقعیت بدون تغییر و جاودان و فناپذیر روبه‌رو هستیم.

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه‌های ۳۲ تا ۳۴)

۵۴- گزینه «۳»

(موسی سپاهی - سراوان)

ملتوس به نمایندگی از متهم‌کنندگان در دادگاه دو جرم به سقراط نسبت می‌دهد: ۱- خدایانی را که همه به آن‌ها اعتقاد دارند، انکار می‌کند و از خدایی جدید سخن می‌گوید (می‌بینیم که این جرم شامل یک انکار و یک اثبات می‌باشد). ۲- با افکار خود جوانان را گمراه می‌سازد و آنها را از دین و آیین پدرانشان برمی‌گرداند.

(فلسفه یازدهم، زندگی براساس اندیشه، صفحه ۳۹)

۵۵- گزینه «۱»

(مهمم آقاصالح)

رفتار و ارتباطات روزمره انسان نشان می‌دهد که او در توانایی دانستن (امکان معرفت) خود شکمی ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: کسی که دچار شک مطلق شده است همین شک او نیز با عقیده‌اش سازگار نیست.

گزینه «۳»: تصور از محدودیت شناخت انسان اشتباه نیست و سبب تناقض نمی‌شود.

گزینه «۴»: مغالطه سوفیست‌ها در گفت‌وگو به تدریج آنان را به این عقیده رساند که انسان توانایی رسیدن به حقیقت را ندارد (نه برعکس).

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه ۴۷)

۵۶- گزینه «۳»

(فیروز نژادنیف - تبریز)

توجه کنید که توانایی شناخت تفاوت‌های اشیا کار حس است اما استفاده مختلف از اشیا کار عقل است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: بررسی و تحلیل یافته‌های حسی کار عقل است.

گزینه «۲»: استفاده‌های مختلف از اشیای متفاوت کار عقل است.

گزینه «۴»: شناخت تجربی نیز با همکاری عقل و حس حاصل می‌شود.

(فلسفه یازدهم، ابزارهای شناخت، صفحه‌های ۵۱ و ۵۲)

۵۷- گزینه «۳»

(سبا معفرزاده صابری)

این مورد از جمله عقاید پوزیتیویست‌ها می‌باشد که معتقدند آن دسته از مفاهیم و گزاره‌ها که تجربه‌پذیر نیستند و از طریق تجربه نمی‌توانند مورد بررسی و ارزیابی قرار گیرند، بی‌معنا هستند.

سایر گزینه‌ها از جمله مشکلاتی است که توجه به تجربه و بی‌مهری به تفکر عقلی آن را به‌وجود آورده و در نتیجه واقع‌نمایی دانش تجربی را دچار اشکال کرد.

(فلسفه یازدهم، نگاهی به تاریخچه معرفت، صفحه‌های ۶۵ و ۶۶)

۵۸- گزینه «۴»

(فرهاد قاسمی نژاد)

ماتریالیست‌ها دسته‌ای از فیلسوفان هستند که می‌گویند همه موجودات و از جمله انسان فقط یک بُعد و یک ساحت دارند که همان بُعد مادی و جسمانی است. آنان می‌گویند ذهن و روان هم چیزی جز مغز و سلسله اعصاب انسان نیست. از نظر ماتریالیست‌ها انسان یک ماشین مادی بسیار پیچیده است، نه چیزی فراتر از آن پس تنها تفاوت انسان با سایر اشیا در میزان پیچیدگی آن است.

(فلسفه یازدهم، پیستی انسان (۱)، صفحه‌های ۷۳ تا ۷۵)

۵۹- گزینه «۱»

(علیرضا نصیری)

فیلسوفان مسلمان یا خود عارف بودند یا عارفانی را می‌شناختند که با قدم گذاردن در راه سیر و سلوک معنوی و پاکی نفس، به مرحله‌ای رسیده بودند که مراتب برتر وجود را شهود کنند و می‌دانستند چنین شهودی در توان بدن مادی نیست. به همین خاطر نظرات فیلسوفان مسلمان در بسیاری از موارد با نظر عارفان در باب نفس یکسان است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: فیلسوفان مسلمان از نظرات ارسطو و افلاطون و پیروان آن دو استفاده کردند و خودشان با الهام از آموزه‌های دینی قدم‌های بلند و شایسته تقدیری در راستای تبیین و توضیح حقیقت انسان برداشتند که تا پیش از آن سابقه نداشت.

گزینه «۳»: بنابر متن کتاب درسی، انتخاب دین توسط فیلسوفان مسلمان به این خاطر بود که آنان با تعمق و تفکر به حقایق رسیده بودند و بر همان اساس دینی را انتخاب می‌کردند که به آن عقاید عقلانی اشاره می‌کرد؛ نه برعکس.

گزینه «۴»: تطابق آرای فیلسوفان اسلامی با آنچه که در متون دینی بیان شده است، منافاتی با فلسفی بودن سخن آن‌ها ندارد. معیار فلسفی بودن تطابق یا عدم تطابق با نظر خاصی نیست.

(فلسفه یازدهم، پیوستی انسان (۲)، صفحه ۷۸)

۶۰- گزینه «۱»

(علیرضا نصیری)

تهور عبارت است از حالتی که فرد، در جایی که ترس سزاوار است، نترسد و در ماجرای اول، آنجایی که فرد توسط تعدادی زورگیر مسلح تهدید می‌شود و همچنین با آنان به مقابله می‌پردازد، بیانگر چنین حالتی است.

خمودی یعنی تفریط و ترک قوه شهوت و لذایذ مربوط به آن. اینکه یک فرد ترک دنیا بکند و به اصطلاح عزلت بگزیند، بیانگر چنین حالتی خواهد بود.

طرح شبهات و سعی در گیر انداختن طرف مقابل، به جای سعی در یادگیری و آموختن، بیانگر حالت جربره است که افراط عقل است.

(فلسفه یازدهم، انسان، موجود افلاق‌گرا، صفحه‌های ۸۶ و ۸۷)

ریاضی و آمار (۱)

۶۱- گزینه «۲»

(سامان اسپهر)

چون فرمول مساحت برحسب ارتفاع (h) خواسته شده باید از رابطه $a + 2h = 10$ متغیر a را برحسب h پیدا کنیم، یعنی a را باید یک طرف و بقیه عبارت‌ها را طرف دوم تساوی ببریم:

$$a = 10 - 2h \xrightarrow{a > 0} 10 - 2h > 0 \Rightarrow h < 5 \xrightarrow{h > 0} 0 < h < 5$$

$$S = \frac{\text{ارتفاع} \times \text{قاعده}}{2} = \frac{a \times h}{2} = \frac{(10 - 2h) \times h}{2} = \frac{10h - 2h^2}{2}$$

$$= \frac{2(\delta h - h^2)}{2} \Rightarrow S = \delta h - h^2$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۵)

۶۲- گزینه «۱»

(شاهر نصیری)

$$S = 5 + 2\sqrt{3} + 5 - 2\sqrt{3} = 10$$

از همین جا می‌توان فهمید که تنها گزینه‌ای که جمع ریشه‌هایش ۱۰ است گزینه اول است. اما پاسخ کامل را ببینید:

$$P = (5 + 2\sqrt{3})(5 - 2\sqrt{3}) = 25 - 12 = 13$$

یکی از معادله‌های درجه دومی که ریشه‌هایش α و β باشد را می‌توان به صورت زیر نوشت:

$$(x - \alpha)(x - \beta) = 0 \Rightarrow x^2 - \underbrace{(\alpha + \beta)}_S x + \underbrace{\alpha\beta}_P = 0$$

$$\Rightarrow x^2 - 10x + 13 = 0$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۱۹ تا ۳۲)

۶۳- گزینه «۳»

(ابوالفضل بهاری)

$$\Delta = 0 \Rightarrow \text{ریشه مضاعف}$$

$$\Delta = b^2 - 4ac \Rightarrow k^2 - 4(9)(25) = 0 \Rightarrow k^2 - 900 = 0$$

$$\Rightarrow k^2 = 900 \Rightarrow \begin{cases} k = +30 \times \\ k = -30 \checkmark \end{cases}$$

$$x^2 - \frac{k}{2}x + 54 = 0 \xrightarrow{k = -30} x^2 - \frac{-30}{2}x + 54 = 0$$

$$\Rightarrow x^2 + 15x + 54 = 0$$

$$(x + 6)(x + 9) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x + 6 = 0 \Rightarrow x = -6 \\ x + 9 = 0 \Rightarrow x = -9 \end{cases}$$

معکوس ریشه بزرگتر $-\frac{1}{6}$ است.

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۲)

۶۴- گزینه «۳»

(اسماعیل میرزایی)

$$(2, a^2 + 2a) = (2, 3) \Rightarrow a^2 + 2a = 3 \Rightarrow a^2 + 2a - 3 = 0$$

$$\Rightarrow (a - 1)(a + 3) = 0 \Rightarrow \begin{cases} a - 1 = 0 \Rightarrow a = 1 \\ a + 3 = 0 \Rightarrow a = -3 \end{cases}$$

زیرا $\rightarrow (1, 2), (1, 5) \in f$

$$(4, 6) = (4, (b(b-1))) \Rightarrow b(b-1) = 6 \Rightarrow b^2 - b - 6 = 0$$

$$\Rightarrow (b - 3)(b + 2) = 0 \Rightarrow \begin{cases} b = 3 \\ b = -2 \end{cases}$$

کمترین مقدار عبارت $\frac{a+b}{ab}$ بازای $b = -2$ خواهد بود. زیرا:

$$\begin{cases} a = -3 \\ b = -2 \end{cases} \Rightarrow \frac{a+b}{ab} = \frac{(-3) + (-2)}{(-3) \times (-2)} = -\frac{5}{6}$$

$$\begin{cases} a = -3 \\ b = 3 \end{cases} \Rightarrow \frac{a+b}{ab} = \frac{-3+3}{(-3) \times (3)} = 0$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۹)

۶۵- گزینه «۳»

(معمداً ابراهیم توزنده‌یانی)

$$f(-1) = 1 \Rightarrow a(-1) + b = 1 \Rightarrow -a + b = 1$$

$$f\left(\frac{1}{3}\right) = 0 \Rightarrow \frac{a}{3} + b = 0 \Rightarrow a + 3b = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} -a + b = 1 \\ a + 3b = 0 \end{cases} \Rightarrow 3b = 1$$

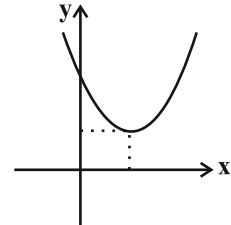
$$\Rightarrow \begin{cases} b = \frac{1}{3} \\ a = -\frac{2}{3} \end{cases}$$

$$g(x) = x^2 - \frac{2}{3}x + \frac{1}{3}$$

$$x_s = \frac{-b}{2a} = \frac{\frac{2}{3}}{2} = \frac{1}{3}$$

$$y_s = \frac{1}{9} - \frac{2}{9} + \frac{1}{9} = \frac{0}{9} = 0$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۶ تا ۷۰)

۶۶- گزینه «۱»

(امیر زراندوز)

ضابطه‌های خط و سهمی را با هم مساوی قرار می‌دهیم تا معادله تلافی

بدست آید، سپس مجموع ریشه‌ها را از فرمول $S = \frac{-b}{a}$ بدست می‌آوریم:

$$x^2 - x - k = 2x - 1 \Rightarrow x^2 - 3x - k + 1 = 0$$

$$\Rightarrow S = \frac{-b}{a} = \frac{-(-3)}{1} = 3$$

$$\Delta = 9 - 4(1)(-k + 1)$$

$$\Delta + 4k > 0 \Rightarrow k > \frac{-\Delta}{4}$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم و تابع، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۲ و ۵۶ تا ۷۰)

۶۷- گزینه «۲»

(معمداً ابراهیم توزنده‌یانی)

اگر میانگین داده‌های $x_1, x_2, \dots, x_n$ را $\bar{x}$ فرض کنیم، میانگین داده‌های

$-2, -2, \dots, -2, 3x_1 - 2, 3x_2 - 2, \dots, 3x_n - 2$ می‌شود که طبق صورت

سؤال $\frac{13}{4}$ است:

$$3\bar{x} - 2 = \frac{13}{4} \Rightarrow 3\bar{x} = \frac{21}{4} \Rightarrow \bar{x} = \frac{7}{4}$$

پس میانگین داده‌های $-3, -3, \dots, -3, 4x_1 - 3, 4x_2 - 3, \dots, 4x_n - 3$ برابر:

$$4\left(\frac{7}{4}\right) - 3 = 4$$

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۸۵ تا ۸۸)

۶۸- گزینه «۱»

(علی قهرمان زاره)

می‌دانیم مجموع اختلاف داده‌ها از میانگین برابر صفر است، پس:

$$-3 + 4 + 7 - 1 + a = 0 \Rightarrow a = -7$$

از طرفی واریانس از رابطه زیر بدست می‌آید:

مجموع مربعات اختلاف داده‌ها از میانگین = واریانس
تعداد داده‌ها

$$\sigma^2 = \frac{(-3)^2 + (4)^2 + (7)^2 + (-1)^2 + (-7)^2}{5}$$

$$\sigma^2 = \frac{9 + 16 + 49 + 1 + 49}{5} = \frac{124}{5} = 24.8$$

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۸۵ تا ۹۰)

۶۹- گزینه «۱»

(سعید عزیزقانی)

در نمودار دایره‌ای رابطه بین درصد مساحت مربوط به یک متغیر (S) و

زاویه مرکزی مربوط به همان متغیر (α)، رابطه زیر برقرار است. با فرض

اینکه $S = 25$ باشد، مقدار α را به دست می‌آوریم:

$$\frac{S}{360} = \frac{\alpha}{360} \Rightarrow \frac{25}{360} = \frac{\alpha}{360} \Rightarrow \alpha = 90^\circ$$

(ریاضی و آمار (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۰۰ تا ۱۰۲)

۷۰- گزینه «۳»

(کلناز بینقی)

داده‌های نمودار برحسب درصد است، پس مقدار متغیری A تا E را به دست

می‌آوریم:

A مقدار: $\frac{60}{100} = \frac{x}{12} \Rightarrow \frac{60 \times 12}{100} = 7.2$

B مقدار: $\frac{82}{100} = \frac{x}{50} \Rightarrow \frac{82 \times 50}{100} = 41$

C مقدار: $\frac{25}{100} = \frac{x}{8} \Rightarrow \frac{25 \times 8}{100} = 2$

D مقدار: $\frac{80}{100} = \frac{x}{11} \Rightarrow \frac{80 \times 11}{100} = 8.8$

E مقدار: $\frac{30}{100} = \frac{x}{10} \Rightarrow \frac{30 \times 10}{100} = 3$

میانگین کل = $\frac{7.2 + 41 + 2 + 8.8 + 3}{5} = 12.4$

(ریاضی و آمار (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۱۳ تا ۱۱۷)

علوم و فنون ادبی (۱)

۷۱- گزینه «۲»

(مهمربین یگانه)
شعر تعلیمی (حکمی و اندرزی) در این دوره به وجود آمد، اما در دوره سلجوقیان به پختگی رسید. گزینه‌های دیگر کاملاً صحیح هستند.
(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه ۴۳)

۷۲- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمان‌های)
موارد نادرست:
- کلیده و دمنه: ابوالمعالی نصرالله منشی
- چهارمقاله: نظامی عروضی
- مرزبان‌نامه: سعدالدین وراوینی
(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات، ترکیبی)

۷۳- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌های)
در بیت گزینه «۳» تلفظ کلمات با شکل امروزی آن تفاوت ندارد.
تشریح سایر گزینه‌ها:
گزینه «۱»: در این بیت واژگان ساده و فارسی به کار رفته است.
گزینه «۲»: کاربرد حروف «به» و «اندر» برای کلمه «رنج»
گزینه «۴»: کلمه «خستو» در معنی «معترف» از واژگان کهن است.
(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۷۴- گزینه «۳»

(سیرعلیرضا امیری)
جناس در بیت «الف»: «تن» و «من»
در بیت «ب»، تشخیص دیده نمی‌شود. معنای بیت: چه خوش است زمانی که در کنارت باشم. تا کی به قبا و پیراهنت (که همواره در کنارت هستند) رشک ببرم و حسادت کنم؟!
در بیت «ج»، سجع مشهود نیست. در مصراع دوم واژه «جدا» تکرار شده است.
(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع، ترکیبی)

۷۵- گزینه «۱»

(شیوا نظری)
الف) جامه قبا کردن کنایه از بی‌قراری است.
ب) جناس ناقص حرکتی: تُرک و تُرک
ج) جناس تام بین «دوش» اول (دیشب) و «دوش» دوم (کتف)
د) «آتش پنهانی» استعاره از عشق
(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع، ترکیبی)

۷۶- گزینه «۲»

(شیوا نظری)
بیت دارای ترصیع است. (فاقد موازنه) / فاقد استعاره
تشریح سایر گزینه‌ها:
گزینه «۱»: بیت، دارای موازنه است. / «عجز فلک» و «عقد جهان»: اضافه استعاری
گزینه «۲»: دارای موازنه و استعاره مصرحه (سنبل) است.
گزینه «۴»: بیت دارای موازنه است. / «شيفته شدن عقل»: استعاره مکنیه
(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع، ترکیبی)

۷۷- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌های)
تشریح سایر گزینه‌ها:
گزینه «۱»: تقطیع درست مصراع: سر / مَس / ا ت / ک / سی / با / شد / ا کو / خُد / ا خ / ا ب / ا رَش / ا نَب / ا وَد
گزینه «۲»: تقطیع درست مصراع: با / زین / ا د / ا ل / د ی / ا و / ا ن / ا زَن / ا جی / ر / اه / می / ا بَر / ا رَد
گزینه «۴»: تقطیع درست مصراع: چُن / ت ی / ا ر / اه / می / ا پَر / ا رَد / ا ز / ا قُو / سِ / ا تَ / ا نَم / ا ج ا / نَم
(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۴۷ تا ۴۹)

۷۸- گزینه «۳»

(یاسین مهریان)
«ی»: حرف الحاقی (پس قافیه مطابق تبصره «۱» می‌باشد). / «م»: حروف اصلی (پس قافیه مطابق قاعده «۲» می‌باشد).
تشریح سایر گزینه‌ها:
گزینه «۱»: فاقد حرف الحاقی «ه» چون ملفوظ است، الحاقی به‌شمار نمی‌آید. (پس قافیه مطابق تبصره «۱» نیست). / «ه»: حروف اصلی (پس قافیه مطابق قاعده «۲» می‌باشد).
گزینه «۲»: «ی»: حرف الحاقی (پس قافیه مطابق تبصره «۱» می‌باشد). / مصوّت بلند «و»: حرف اصلی (پس قافیه مطابق قاعده «۱» می‌باشد).
گزینه «۴»: فاقد حرف الحاقی (پس قافیه مطابق تبصره «۱» نیست). / «ان»: حروف اصلی (پس قافیه مطابق قاعده «۲» می‌باشد).
(علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه، صفحه‌های ۸۹ تا ۹۱)

۷۹- گزینه «۳»

(مصن اصغری)
مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و ابیات مرتبط:
لرزم توجه به باطن و پرهیز از ظاهر (ترجیح باطن بر ظاهر)
مفهوم بیت گزینه «۳»: از ظاهر و صورت، می‌توان معنی و باطن را دریافت.
(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه ۵۰)

۸۰- گزینه «۳»

(یاسین مهریان)
صائب در این بیت معتقد است که رزق و روزی هر فرد در قسمت و تقدیر او مشخص شده است و تلاش برای کسب رزق و روزی امری بی‌بهره است (جبرگرایی). این مفهوم در متن صورت سؤال دیده نمی‌شود.
تشریح سایر گزینه‌ها:
گزینه «۱»: مفهوم بیت «طمع‌داشتن و زیاده‌خواهی» است که در متن صورت سؤال زیاده‌خواهی و طمع زغن درباره تعداد ماهی‌ها به او آسیب رساند.
گزینه «۲»: شاعر می‌گوید در پشت پرده چیزهایی که لذت‌بخش هستند و در عین حال آسان به دست می‌آیند، حتماً مکر و فریبی نهفته است که در متن صورت سؤال نیز در پشت پرده وعده لذت‌بخش ماهی فریب وجود داشت.
گزینه «۴»: مفهوم بیت «توصیه به اغتنام فرصت و استفاده از موقعیت‌ها» می‌باشد که در متن صورت سؤال زغن فرصت اولیه را غنیمت ندانست و اگر از آن به‌موقع استفاده می‌کرد، به‌قول بیت، «عاقل» نامیده می‌شد.
(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه ۱۰۴)

جامعه‌شناسی (۱)

۸۱- گزینه «۱»

(آزاده میرزایی)

تشریح تمامی عبارت‌ها:

الف) پیامد غیرارادی ورزش کردن، تندرستی است و پیامد ارادی وابسته به اراده کنشگر، ورزشکار حرفه‌ای شدن است.

ب) پیامد ارادی وابسته به اراده دیگری در رعایت حیا، مورد اعتماد بودن است.

پ) پیامد ارادی وابسته به اراده کنشگر در سیگار کشیدن، معتاد شدن به آن است.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۸)

۸۲- گزینه «۳»

(فاطمه صفری)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: درست - درست - نادرست (پدیده‌های اجتماعی درون جهان اجتماعی و متعلق به آن هستند).

گزینه «۲»: نادرست (سایر پدیده‌های اجتماعی، آثار و پیامدهای کنش اجتماعی می‌باشند). - درست - درست.

گزینه «۴»: درست - درست - نادرست (همه پدیده‌های اجتماعی، بُعد محسوس و عینی ندارند).

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۱۳، ۱۴ و ۳۰)

۸۳- گزینه «۳»

(فاطمه صفری)

برگزاری مراسم جشن تکلیف در مدارس: جامعه‌پذیری

چگونگی شکل‌گیری و تداوم هویت اجتماعی: بازتولید هویت جهان اجتماعی - طبقه نمود انتظارات جامعه در حقوق و تکالیف: الگوهای عمل (هنجارها)

- انجام توسط سازمان‌ها و مؤسسات اجتماعی: شیوه رسمی پاداش و مجازات - (جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۷۵، ۷۸ و ۷۹)

۸۴- گزینه «۳»

(قروغ نیمی تیموریان)

یک جهان اجتماعی واحد، تحولات و صورت‌های مختلفی را درون خود می‌پذیرد و تفاوت‌هایی که به عقاید، ارزش‌ها و آرمان‌ها مربوط می‌شود، از نوع تفاوت‌های میان جهان‌های اجتماعی مختلف است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: تفاوت‌هایی که در لایه‌های سطحی جهان اجتماعی رخ می‌دهد، از نوع تفاوت‌های میان جهان‌های اجتماعی مختلف نیست.

گزینه «۲»: اگر جمعیت یک جامعه کم یا زیاد شود یا اقتصاد آن رشد یا افول کند، این تفاوت‌ها به معنای ظهور جهان اجتماعی جدید نیست، بلکه این تغییرات درون یک جهان اجتماعی واحد رخ می‌دهد.

گزینه «۴»: تفاوت‌های مربوط به لایه‌های سطحی جهان اجتماعی (هنجارها و نمادها) از نوع تفاوت‌های میان جهان‌های اجتماعی مختلف نیست.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۳۶ و ۳۷)

۸۵- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمان‌های)

- کنش حسابگرانه معطوف به دنیا عرصه را بر سایر کنش‌ها تنگ می‌کند.

- گسترش دانش وسایل و ابزار به معنای توسعه عقلانیت ابزاری است.

- تقدس‌زدایی به این معناست که جهانی که ما در آن زندگی می‌کنیم از مواد و موجودات خامی ساخته شده است که همه در اختیار و کنترل بشرند، به وسیله او به کار می‌روند، دگرگون می‌شوند و به مصرف می‌رسند و دیگر هیچ‌گونه راز و رمز و قداستی ندارند. عناصر مقدس از این جهان طرد می‌شوند.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۴۸ و ۴۹)

۸۶- گزینه «۳»

(ریحانه امینی)

تشریح موارد نادرست:

- علوم اجتماعی، اگر علم را به معنای تجربی آن محدود نکنند، می‌تواند درباره حق یا باطل بودن واقعیت‌ها و آرمان‌های جهان‌های اجتماعی داوری کند.

- علوم تجربی توان درباره فنون و روش‌های اجرایی را دارند. مثلاً درست یا نادرست بودن شیوه مداوای بیماران را می‌توان با روش‌های تجربی شناخت.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۵۲ تا ۵۵)

۸۷- گزینه «۱»

(امیر حسین کاروین)

محل سکونت: ثابت نیست و ممکن است شخصی محل زندگی خود را تغییر دهد.

شغل: اکتسابی و اجتماعی است.

چهره زیبا یا زشت انتسابی، فردی و متغیر است، اما امکان تغییر دارد (عمل‌های زیبایی).

دین و مذهب، فردی و متغیر است.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه ۶۴)

۸۸- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمانهای)

- علل درونی تحولات فرهنگی می‌تواند به کاستی‌ها و بن‌بست‌هایی که در هویت خود فرهنگ وجود دارد بازگردد؛ مانند عدم وجود دلایل کافی برای توجیه عقاید.

- اگر شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های اجتماعی یک فرهنگ تداوم پیدا کند، تعارض عقاید و ارزش‌ها با رفتارها و هنجارها می‌تواند به تزلزل فرهنگی منجر شود. مثل رخت برپستن آداب مربوط به تقدس خورشید (رفتارها و هنجارها) در جامعه‌ای که به تقدس خورشید اعتقاد دارد (عقاید و ارزش‌ها).

- بحران هویت در جایی به‌وجود می‌آید که جامعه، توان محافظت و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد؛ مثل ناتوانی در حفظ عقیده مقدس بودن خورشید.

- بحران هویت می‌تواند به دگرگونی و تحول هویت فرهنگی، منجر شود؛ مثل تحول عقاید جامعه (نتیجه بحران هویت).

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۹۱ و ۹۲)

۸۹- گزینه «۲»

(هیبه مهبی)

(الف) ایرانیان پس از آشنایی با اسلام، عناصر مشرکانه و اساطیری هویت خود را کنار گذاشتند و به تفسیری توحیدی از هویت خویش دست یافتند.

(ب) حیات معنوی اسلام، افق‌های جدیدی را به روی اندیشمندان جهان غرب گسترده است.

(ج) زبان فارسی به‌دلیل مشارکت فعال ایرانیان در حیات فکری جهان اسلام، از محدوده زبان سیاسی مشترک اقوام ایرانی فراتر رفت.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۰۴ و ۱۰۸)

۹۰- گزینه «۱»

(فاطمه صفری)

تشریح موارد نادرست:

(الف) اگر نظام سیاسی به دلایل داخلی و یا تحت تأثیر و فشار عوامل خارجی، از اصول و ارزش‌های فرهنگی خود عدول کند، نظام فرهنگی اقتدار نظام سیاسی را کاهش می‌دهد.

(د) دولت بزرگی از طریق اقتصاد وابسته به نفت به‌وجود می‌آید که می‌کوشد رفاه اقتصادی را به مدد نفت و نه رواج کسب و کار، افزایش دهد و حتی هزینه‌های آموزش و بهداشت را که در بیشتر نقاط دنیا از محل مالیات‌ها پرداخت می‌شود به کمک درآمدهای نفتی تأمین کند.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۲۰، ۱۲۲، ۱۲۸ و ۱۳۲)

عربی زبان قرآن (۱)

۹۱- گزینه «۲»

(امیرفیسین شکوری)

«مقبرتا حافظ و سعدی الجمیلتان»: آرامگاه‌های زیبای حافظ و سعدی («الجمیلتان» صفت «مقبرتا» است که در اصل، «مقبرتان» بوده و به دلیل مضاف شدن، «ن» آن حذف شده است) (رد گزینه ۱) / «أحدی المقاصد السیاحیة»: یکی از مقصدهای گردشگری (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «قد سَجَلْتَهُمَا»: آن‌ها را ثبت کرده است (رد گزینه‌های ۱ و ۳) (ضمیر «هما» در گزینه «۳»، ترجمه نشده است)

(ترجمه)

۹۲- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانهای)

«عندما نَنْظُرُ»: زمانی که می‌نگریم (نگاه می‌کنیم) / «إلی الشمس آتی»: به خورشیدی که (رد سایر گزینه‌ها) / «جَدْوَتْهَا مُسْتَعْرَبَةٌ»: پاره آتش آن فروزان است (رد سایر گزینه‌ها) / «تَفْهَمُ»: می‌فهمیم / «أَنَّ اللَّهَ»: که خدا (رد گزینه ۳) / «أَوْجَدَهَا»: آن را پدید آورد / «فی الجوّ»: در فضا

(ترجمه)

۹۳- گزینه «۲»

(آیرین مصطفی‌زاده)

جابه‌جایی در ترجمه صورت گرفته است که باعث ایراد در ترجمه شده است (اضافه شدن «به آن» در ترجمه عبارت). «حتماً» نیز معادلی در عبارت عربی داده شده ندارد.

ترجمه صحیح عبارت: مردم باید به قرآن گوش دهند زمانی که خوانده می‌شود!

(ترجمه)

۹۴- گزینه «۳»

(پرویز وہان - کنبد)

«سال قبل»: فی العام الماضي، فی السنّة الماضيّة / «سی و چهار دانش‌آموز درس می‌خواندند»: أربعة و ثلاثون ... كانوا يدرسون، كان أربعة و ثلاثون ... يدرسون، كانت أربع و ثلاثون ... يدرسون ... کن يدرسن (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «در کلاس دهم»: فی الصّفّ العاشر (رد گزینه ۲) / «در مدرسه ما»: فی مدرستنا

(ترجمه)

ترجمه متن درک مطلب:

زندگی پر از خیر و شر است، و زیبا و زشت، و مشکلات یکی از اجزای زندگی هستند، گاهی بر زندگی انسان مشکلاتی می‌گذرد که در نوع، سختی یا پیچیدگی‌شان متفاوت‌اند و چاره‌ای نیست از رهاشدن از آن‌ها برای این‌که زندگی به حالت طبیعی برگردد. حل مشکلات هدفی است که انسان برای رهایی از سختی‌ها برای آن تلاش می‌کند و بر هر فردی واجب است که چگونگی حل مشکلات را بیاموزد. در ابتدا باید مشکل را تشخیص داد و با آن آشنا شد، و اطلاعات در مورد آن جمع کرد، بعد از جمع‌آوری اطلاعات، تحلیل آن و دیدن و شناختن دلایل آن انجام می‌شود، پس از آن راه‌حل‌های ممکن قرار داده می‌شود، و ترجیح داده می‌شود که (راه‌حل‌ها) غیرپیچیده و قابل انطباق باشند، و باید بدانیم که هرچقدر فکرهای بیشتری وجود داشته باشد، راه‌حل‌ها بهتر هستند. پس از قراردادن راه‌حل‌ها، راه‌حل بهتر را برای اجرا انتخاب می‌کنیم، در این مرحله باید راه‌حل‌ها را با بررسی نتایج و مضرات وابسته بدان‌ها ارزیابی نمود. (در این مرحله ... ارزیابی راه‌حل‌ها با..... واجب است)

۹۵- گزینه «۳»

(سید ممدعلی مرتضوی)

ما به فکرهای زیادی احتیاج داریم..... تا بتوانیم بهترین راه حل‌ها را برای مشکلاتمان قرار دهیم! (درست).

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ترجمه عبارت: تا راه حل‌های بیشتری در سختی‌ها ارائه کنیم!
گزینه «۲»: ترجمه عبارت: زیرا ما چگونگی حل مشکلات را از دیگران می‌آموزیم!
گزینه «۴»: ترجمه عبارت: زیرا افکار جدید مشکلات پیچیده زندگی را آسان می‌کنند!
(درک مطلب)

۹۶- گزینه «۲»

(سید ممدعلی مرتضوی)

انسان عاقل راه‌حلی برای مشکل انتخاب می‌کند پس از تجربه راه حل‌های دیگر! (نادرست).

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ترجمه عبارت: ما باید قبل از هر کار دیگری، مشکل خود را بشناسیم!
گزینه «۳»: ترجمه عبارت: راه حل‌های ساده از بهترین راه حل‌ها برای حل مشکلات زندگی هستند!
گزینه «۴»: ترجمه عبارت: هیچ زندگی‌ای خالی از مشکلات نیست پس چاره‌ای نیست از رویارویی با آن‌ها با قدرت و شجاعت!
(درک مطلب)

۹۷- گزینه «۳»

(سید ممدعلی مرتضوی)

صورت سؤال، مراحل حل مشکل را به ترتیب خواسته است.
گزینه «۳»: تشخیص مشکل، تحلیل دلایل آن، ارائه راه حل‌های مختلف، انتخاب راه حل برتر

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ترجمه: جمع‌آوری اطلاعات در مورد مشکل، اجرای راه حل برتر، بررسی نتایج آن!
گزینه «۲»: ترجمه: تحلیل مشکل، تشخیص آن، قراردادن راه حل‌های مختلف، اجرای راه حل برتر!
گزینه «۴»: ترجمه: شناخت مشکل، جمع‌آوری اطلاعات، بررسی نتایج راه حل‌ها، انتخاب راه حل برتر!
(درک مطلب)

۹۸- گزینه «۴»

(همیدرضا قائدازمینی - اصفهان)

در این گزینه، کلمات «إساءة: بدی کردن» و «إحسان: نیکی کردن» با هم متضاد هستند.

تکات مهم درسی:

به تفاوت معنایی کلمات مشابه بسیار دقت کنید:

«العدو: دشمن»، «العداوة: دشمنی»

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «وَلِيّ: دوست» با «العداوة: دشمنی» متضاد نیست.
گزینه «۲»: «التَّفَرُّقَة: پراکنده کردن» با «اجتماع: جمع شدن» متضاد نیست.
گزینه «۳»: «يُصْتَق: باور می‌کند» با «يُكذَّب: دروغ می‌گوید» متضاد نیست.
(واژگان)

۹۹- گزینه «۱»

(اسماعیل علیپور)

تکات: هر فعل، نشان‌دهنده یک جمله فعلیه است.

«ینام»، «یسکن» و «نستفید» در سایر گزینه‌ها، فعل هستند و جمله فعلیه محسوب می‌شوند، اما در گزینه «۱»، فقط یک جمله اسمیه وجود دارد. دقت شود که «تَشْرَفْنَا» یعنی «مَشْرَف شدن ما» مصدر است و فعل نیست.

(انواع هیلات)

۱۰۰- گزینه «۱»

(سید ممدعلی مرتضوی)

در جمله مجهول، «طعام» نائب فاعل است و باید مرفوع باشد، «لذیذ» نیز صفت آن است و به تبعیت از آن مرفوع می‌شود؛ بنابراین «طعامٌ لذیذٌ» صحیح است.

(انواع هیلات)

منطق

۱۰۱- گزینه «۴»

(علیرضا نصیری)

یک پزشک و به طور کلی، علم پزشکی، ابتدائاً قوانین حاکم بر بدن و جسم انسان را بیان می‌کند و سپس بیماری‌های مختلف را دسته‌بندی کرده و برای هر کدام درمان خاصی در نظر می‌گیرد. یک پزشک همچنین روش‌های جلوگیری از ابتلا به بیماری‌هایی که ممکن است تنوع بی‌شماری نیز داشته باشند را نیز نشان می‌دهد. منطق و منطق‌دانان نیز چنین هستند؛ ایشان با بیان قواعد حاکم بر ذهن و دسته‌بندی مغالطات، روش‌های جلوگیری از افتادن در دام مغالطات را تدوین می‌کنند. البته این به معنی ریشه‌کن کردن مغالطات نیست، چون ذهن انسان همواره در معرض لغزش قرار دارد و همواره ممکن است که خطایی از آن سر بزند.

(منطق، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه ۴)

۱۰۲- گزینه «۳»

(علیرضا نصیری)

دلیل ایجاد ابهام در گزینه «۳» وجود ابهام در مرجع ضمیر است. مرجع ضمیر «او» در عبارت «توب از او گذر کرد.» معلوم نیست و مشخص نیست که به دروازه‌بان بر می‌گردد یا مهاجم حریف.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: کلمه «ساعت» در این گزینه دو معنا می‌تواند داشته باشد که یکی از معانی دلالت مطابقی بر لفظ «ساعت» دارد و دیگری دلالت التزامی. این دو معنی عبارت‌اند از «وسیله‌ای که زمان را نشان می‌دهد.» و «زمان».

گزینه «۲»: «شلوغ بودن سر» به معنای زیاد بودن مشغله‌های افراد است، اما این فرد دلالت دیگری را از آن مدنظر داشته است و در کاربردها و دلالت‌های مختلف الفاظ به خطا رفته است.

گزینه «۴»: «چرخش بچرخد» کنایه از پرروزی و خوش‌یمن بودن چیزی است که دلالت التزامی دارد، اما شونده دلالت مطابقی آن را متوجه شده است.

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۸)

۱۰۳- گزینه «۱»

(فرهاد قاسمی نژاد)

«امام رضا» و «ضامن آهو» هر دو تک مصداقی هستند و اشاره به یک مصداق دارند اما مفهوم امام‌رضا جزئی و مفهوم ضامن آهو کلی می‌باشد پس وحدت مصداقی و اختلاف مفهومی دارند.

(منطق، مفهومی و مصداق، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

۱۰۴- گزینه «۴»

(فرهاد قاسمی نژاد)

در هر دو رابطه مفهوم مجهول و تعریف عموم و خصوص من وجه است، پس جامع و مانع نیست. چرا که هر یک مصادیقی دارند که در دیگری وجود ندارد.

(منطق، ترکیبی، صفحه‌های ۲۲، ۲۳، ۳۴ و ۳۵)

۱۰۵- گزینه «۳»

(مهمر آقاصالح)

استقرای تمثیلی همچون استدلال استقرای تعمیمی از نظر قوت و ضعف در سطوح مختلفی قرار دارد که میزان مشابهت دو مورد سبب میزان این قوت یا ضعف است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در تمثیل حکم یک مورد جزئی را (که از قبل به دست آمده) به مورد جزئی دیگر تعمیم می‌دهیم نه اینکه از دیدن چند مورد جزئی، یک حکم کلی به دست بیاوریم.

گزینه «۲»: در هیچ یک از انواع استقراء، نتیجه ضرورتاً قطعی و یقینی حاصل نمی‌شود.

گزینه «۴»: تخمین مربوط به استقرای تعمیمی است.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۴۲ و ۴۳)

۱۰۶- گزینه «۱»

(فیروز نژاد نطف - تبریز)

اگر جمله‌ای داخل گیومه قرار داده شود و به آن چیزی نسبت داده شود، شخصیه است: گزینه «۱»، به معنای این است که این جمله یک تصدیق است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: محصوره است و موجبه جزئیه.

گزینه «۳»: فردایی روشن به معنای آینده و در عین حال محمول است. اصل جمله این است: در انتظار کشور فردایی روشن است. در انتظار کشور کلی بوده و قضیه شخصیه نمی‌باشد.

گزینه «۴»: محصوره است. یعنی هیچ کس قبول نشد.

(منطق، قضیه عملی، صفحه‌های ۵۸ و ۵۹)

۱۰۷- گزینه «۱»

(موسی سپاهی - سراوان)

در ابتدا متداخل قضیه «هر الف ب است» را به دست می‌آوریم که می‌شود «بعضی الف ب است» سپس متناقض «بعضی الف ب است» را به دست می‌آوریم که می‌شود «هیچ الف ب نیست» و متضاد «هیچ الف ب نیست» هم می‌شود «هر الف ب است».

اگر قضیه کلی صادق باشد متداخل آن که جزئی می‌باشد نیز صادق است.

(منطق، امکام قضایا، صفحه‌های ۶۳ تا ۶۶)

۱۰۸- گزینه «۳»

(حسین آفونری، راهنمایی)

قضیه موجبه جزئیه به دلیل منفی بودن موضوع و محمولش نیاز به بررسی شرط سوم اعتبار قیاس ندارد و اگر قیاس شرایط دیگر را دارا باشد، در نتیجه معتبر است.

(منطق، قیاس اقترانی، صفحه‌های ۷۷ تا ۷۹)

۱۰۹- گزینه «۴»

(امیر منصوری)

در قضایای منفصل حقیقی هر دو بخش قضیه امکان ندارد که همزمان صادق و همزمان کاذب باشد «به عبارتی اجتماع و ارتفاع نقیضین محال است» پس اگر طرفی صادق باشد طرف دیگر کاذب است و بالعکس.

در قضیه صورت سؤال هم اگر طرف اول کاذب باشد (C) پس طرف دیگر صادق است. (B)

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌های ۸۷، ۹۲ و ۹۳)

۱۱۰- گزینه «۴»

(مهمر رضایی‌بغا)

مغالطه تله‌گذاری زمانی رخ می‌دهد که بدون دلیل به طرفداران یک نظریه، صفات نیک نسبت دهیم. مثلاً نسبت دادن صفات صبر و فهیم بودن به کسی که دست از ایمان به خدا برندارد، مغالطه تله‌گذاری است.

دقت کنید که گزینه «۱» مغالطه مسموم کردن چاه را می‌رساند. زمانی که گفته می‌شود ظاهر فرد جالب نیست و با همین سعی در نسبت دادن ویژگی منفی داریم، دچار مغالطه شده‌ایم.

(منطق، سنشگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۸ و ۱۰۹)

اقتصاد

۱۱۱- گزینه «۳»

(سارا شریفی)

الف) صحیح است.

ب) غلط است؛ این موضوع که کارآفرینان موفق «مطمئن و دلگرم به موفقیت اقتصادی هستند»، اشاره به ویژگی خوش‌بین بودن آن‌ها دارد.

ج) غلط است؛ اگر درآمدهای به دست آمده از هزینه‌های تولید کمتر باشد، کسب‌وکار شما زیان کرده است.

د) غلط است؛ مسئولیت محدود برای سهام‌داران (ضرر و بدهی سهام‌داران محدود به میزان سهام) از مزایای ایجاد یک شرکت سهامی است.

ه) صحیح است.

و) صحیح است.

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۴، ۶، ۸، ۹، ۱۵، ۱۸ و ۱۹)

۱۱۲- گزینه «۱»

(کنکور تیرماه ۱۴۰۲)

$12 \times (\text{ارزش سرمایه فیزیکی} \times \frac{1}{8}) =$ هزینه خرید سالانه مواد اولیه

$= \frac{1}{8} \times 800 \times 12 = 1200$ میلیون تومان

میلیون تومان $480 = 4 \times 120 \times 10 =$ دستمزد سالانه مجموع کارگران

$12 \times (\text{دستمزد کارگران در سال} \times \frac{25}{100}) =$ هزینه آب، برق، گاز و اجاره سالانه

میلیون تومان $1440 = \frac{25}{100} \times 480 \times 12 =$

میلیون تومان $800 =$ سرمایه فیزیکی

$12 \times 1500 \times 600,000,000 \times 12 =$ درآمد سالانه حاصل از فروش محصولات

میلیون تومان $10,800,000,000 =$ تومان

گزینه «۲»: نادرست است؛ وقتی که اوراق مشارکت (نه اوراق سهام) می‌خریم، پس از انقضای مدت سررسید آن، علاوه بر اصل پول (سرمایه)، سود آن را هم می‌گیریم.
گزینه «۳»: درست است.
گزینه «۴»: درست است.

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۹۷، ۱۵۶ تا ۱۵۸)

۱۱۵- گزینه «۱»

(مهری کارگران)

• نقاطی که زیر منحنی مرز امکانات تولید قرار دارند، (مانند نقطه «ه») تولید در آن‌ها ناکاراست؛ زیرا اقتصاد از بیشترین منابعش استفاده نکرده است.

• در نقطه (ب) میزان تولید شلوار برابر با ۴۰۰ عدد و میزان تولید پیراهن برابر با ۳۰۰ عدد است. حال برای تولید ۲۰۰ عدد پیراهن بیشتر باید در طول منحنی مرز امکانات تولید به سمت راست و پایین حرکت کنیم تا به نقطه (ج) برسیم. در نقطه (ج) میزان تولید شلوار برابر با ۲۰۰ عدد و میزان تولید پیراهن برابر با ۵۰۰ عدد است. در نتیجه هزینه فرصت تولید ۲۰۰ عدد پیراهن بیشتر، چشم‌پوشی از تولید ۲۰۰ عدد شلوار است.

• نقاطی که خارج از منحنی مرز امکانات تولید قرار دارند (مانند نقطه «و») جزء نقاط آرمانی و غیرقابل دستیابی‌اند؛ چراکه امکان دستیابی به این نقاط با توجه به امکانات موجود وجود ندارد.

(اقتصاد، مرز امکانات تولید، صفحه‌های ۳۶ تا ۴۰)

۱۱۶- گزینه «۲»

(مهری ضیائی)

الف) مالیات بر ارزش افزوده با ایجاد شفافیت، فرار مالیاتی را کاهش می‌دهد و از مالیات‌ستانی مضاعف جلوگیری می‌کند.

عوارض گمرکی و خدماتی، تابع سیاست‌های کلان بازرگانی و شرایط اقتصادی کشورها هستند و به‌جز اینکه یکی از راه‌های درآمدزایی دولت‌ها هستند، معمولاً برای حمایت از صنایع داخلی نیز به کار گرفته می‌شوند.

ب) علاوه بر سوسیالیست‌ها، نظام مارکسیسم نیز بر مالکیت اشتراکی تأکید دارد. کارل مارکس، اقتصاددان، فیلسوف و جامعه‌شناس آلمانی-تبار قرن نوزدهم، نقش اصلی را در ایجاد شرایط عادلانه اقتصادی نه به دولت می‌دهد و نه به بازار. او معتقد است تنها طبقه‌ای که می‌تواند علیه فسادهای ساختاری سرمایه‌دارها قیام کند و اوضاع را به سوی نقطه مطلوب تغییر دهد، طبقه ستم‌دیده کارگران است.

ج) بررسی قسمت «ج» در گزینه‌ها:

گزینه «۱»: درست است.

گزینه «۲»: درست است.

گزینه «۳»: نادرست است؛ چرا که شکل‌گیری قدرت‌های بزرگ در قاره اروپا مصادف با دوره پایانی حکومت صفویه بود.

گزینه «۴»: نادرست است؛ چرا که ویژگی عمده دوره پهلوی، جدا شدن اقتصاد ایران از ابعاد هویتی، فرهنگی، اجتماعی، تاریخی و دینی خود بود.

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۳، ۷۹، ۸۰، ۱۰۸ و ۱۰۹)

میلیون تومان $240 = 20 \times 12$ = هزینه فرصت سالانه
مجموع هزینه‌های کارگاه تولید کفش با احتساب هزینه فرصت
میلیون تومان $4160 = 240 + 800 + 1440 + 480 + 1200 =$
چون میزان درآمد از هزینه‌ها بیشتر است، تولیدکننده از فعالیت خود سود برده است.

مجموع هزینه‌های تولید (هزینه‌های مستقیم و هزینه فرصت) - درآمد = سود واقعی

تومان $6,640,000,000 = 6640$ = میلیون تومان $4160 = 6640 - 10800 =$

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۸، ۹، ۲۵، ۲۶ و ۳۳)

۱۱۳- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌های)

الف) هر نقطه بر روی نمودار خط بودجه، نشان‌دهنده مقدار کالای A و B است که فرد می‌تواند خریداری کند. به عنوان مثال در نقطه «الف» می‌توان ۴ واحد کالای B و ۲ واحد کالای A خرید، در نتیجه خواهیم داشت:

درآمد فرد $(2 \times 130,000) + (4 \times 260,000) =$

دلار $1,300,000 = 260,000 + 1,040,000 =$

ب) با توجه به نمودار، اگر فرد تمام بودجه خود را به خرید کالای B اختصاص دهد، می‌تواند ۵ واحد از این کالا را خریداری کند.

پ) در نقطه (الف) می‌توان ۴ واحد کالای B و ۲ واحد کالای A خرید و در نقطه (ب) می‌توان ۳ واحد کالای B و ۴ واحد از کالای A را خریداری کرد.

در نتیجه حرکت از نقطه «ب» به نقطه «الف» به معنای:

صرف‌نظر کردن از خرید ۲ واحد کالای A برای به‌دست آوردن ۱ واحد کالای B بیشتر است.

یا

هزینه فرصت به‌دست آوردن ۱ واحد کالای B بیشتر برابر است با صرف‌نظر کردن از خرید ۲ واحد کالای A است.

(اقتصاد، اصول انتخاب درست، صفحه ۲۸)

۱۱۴- گزینه «۴»

(مهری ضیائی)

الف) پولی که شما در دست دارید و روی آن نوشته شده است ۵۰ هزار تومان، به این معنی نیست که این ورقه کاغذ به خودی خود، ۵۰ هزار تومان می‌ارزد؛ بلکه به معنی سند یا رسیدی است که به شما امکان می‌دهد با آن معادل ۵۰ هزار تومان کالا یا خدمات دریافت کنید.

ب) بررسی قسمت «ب» در گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نادرست است؛ زیرا وقتی کسی سهام می‌خرد، دیگر نمی‌تواند هر وقت که خواست از مدیر کارخانه بخواهد که سرمایه او را پس دهد، چون آن مقدار اندک پول او به بخشی از ابزارآلات کارخانه تبدیل شده و سرمایه او قابل پس دادن نیست. اما هر وقت بخواهد به شراکت خود ادامه ندهد، می‌تواند برگه‌های سهام خود را به دیگری بفروشد و به پول مورد نیاز خود برسد.

۱۱۷- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمانهای)

(الف)

= مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در مرحله دوم
نرخ مالیات بر ارزش افزوده $\times$ قیمت کالا در مرحله دوم
تومان $= 5,400 = 36,000 \times \frac{15}{100}$

(ب)

ارزش محصول در مرحله دوم - ارزش محصول در مرحله سوم = میزان ارزش افزوده در مرحله سوم
تومان $= 8,000 = 44,000 - 36,000$ = میزان ارزش افزوده در مرحله سوم
= مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع آوری شده در مرحله سوم
نرخ مالیات بر ارزش افزوده $\times$ میزان ارزش افزوده در مرحله سوم
تومان $= 1,200 = 8,000 \times \frac{15}{100}$

(ج)

مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده
مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در مرحله آخر
تومان $= 10,800 = 72,000 \times \frac{15}{100}$

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد چیست؟، صفحه ۶۳)

۱۱۸- گزینه «۲»

(سارا شریفی)

(الف) تنها قسمت «الف» در گزینه «۲» نادرست است. در بازار کالاها و خدمات، خانوارها خریدار و بنگاهها فروشندهاند. در حالی که در بازار عوامل تولید، خانوارها فروشنده و بنگاهها خریدار هستند.

(ب) کالاها جانشین کالاهایی هستند که در استفاده یا مصرف جایگزین یکدیگر می‌شوند. زمانی که قیمت یک کالا افزایش می‌یابد، تقاضا برای آن کاهش و تقاضا برای کالای جانشین افزایش می‌یابد. برعکس زمانی که قیمت یک کالا کاهش می‌یابد، تقاضا برای آن افزایش و تقاضا برای کالای جانشین کاهش می‌یابد. کالاها جانشین مانند: گوشت سفید و قرمز

(ج) کالای پست به کالایی گفته می‌شود که با افزایش درآمد، تقاضا برای آن کاهش می‌یابد. (علت کاهش تقاضا این است که مصرف‌کنندگان با افزایش درآمدشان به جای مصرف آن کالا، روی به مصرف کالاهایی می‌آورند که کیفیت بالاتری داشته باشند.)

(د) کشور انگلستان در سال ۱۷۰۱ قانون ممنوعیت واردات هر نوع پوشاک با ابریشم ایرانی یا هندی یا چینی را اعلام کرد.

(ه) در اواخر قرن هجدهم و اوایل قرن نوزدهم، کشورهای آلمان، اروپای شرقی و ایالات متحده، تعرفه‌های حمایتی متعددی بر کالاهای وارداتی وضع کردند. (در جهت تقویت و حمایت از صنایع داخلی خود)

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۴۶، ۴۷، ۴۹ و ۷۳)

۱۱۹- گزینه «۴»

(مهری کارداران)

(الف)

جمعیت ۱۵ سال و بالاتر - جمعیت کل = جمعیت کمتر از ۱۵ سال
میلیون نفر $= 22 = 85 - 63$ = جمعیت کمتر از ۱۵ سال
جمعیت فعال - جمعیت ۱۵ سال و بالاتر = جمعیت غیرفعال
میلیون نفر $= 23 = 63 - 40$ = جمعیت غیرفعال
جمعیت بیکار - جمعیت فعال = جمعیت شاغل
میلیون نفر $= 28 = 40 - 12$ = جمعیت شاغل

(ب)

$1000 \times \frac{\text{جمعیت بیکار ۱۵ ساله و بیشتر}}{\text{جمعیت فعال ۱۵ ساله و بیشتر}}$ = نرخ بیکاری

درصد $= 30 = \frac{12}{40} \times 1000$ = نرخ بیکاری

(پ) بیکاری دوره‌ای: بیکاری‌ای که هنگام رکود اقتصادی رخ می‌دهد. در دوره رکود تولید کاهش می‌یابد و به همین دلیل شرکتها استخدام خود را متوقف می‌کنند یا بخشی از نیروهای خود را بیکار می‌کنند.

(اقتصاد، رکود، بیکاری و فقر، صفحه‌های ۸۵ تا ۸۷)

۱۲۰- گزینه «۱»

(سارا شریفی)

(الف) بررسی قسمت «الف» گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مزایای خرید مقایسه‌ای - معایب خرید مقایسه‌ای - مزایای خرید مقایسه‌ای - معایب خرید مقایسه‌ای

گزینه «۲»: مزایای خرید مقایسه‌ای - معایب خرید مقایسه‌ای - مزایای خرید مقایسه‌ای - معایب خرید مقایسه‌ای

گزینه «۳»: معایب خرید مقایسه‌ای - مزایای خرید مقایسه‌ای - معایب خرید مقایسه‌ای - مزایای خرید مقایسه‌ای

گزینه «۴»: معایب خرید مقایسه‌ای - مزایای خرید مقایسه‌ای - معایب خرید مقایسه‌ای - مزایای خرید مقایسه‌ای

مزایا و منافع خرید مقایسه‌ای:

با خرید مقایسه‌ای می‌توانید:

۱- بخشی از پول خود را پس‌انداز کنید؛ زیرا در صورت مقایسه درست معمولاً هزینه کمتری پرداخت می‌شود.

۲- ویژگی‌ها یا ارزش بیشتری را با همان مقدار پول دریافت می‌کنید.

۳- محصولی با کیفیت و با عملکرد بهتر می‌خرید.

۴- درباره گزینه‌هایی از آن کالا که قبلاً از آن مطلع نبودید، آگاه می‌شوید.

۵- نسبت به خرج کردن پول خود احساس آرامش بیشتری می‌کنید.

معایب خرید مقایسه‌ای:

۱- خرید مقایسه‌ای زمان‌بر است. (این زمان را می‌توانستید برای کسب درآمد، انجام کارهای سرگرم‌کننده یا رسیدگی به خانواده صرف کنید.)

۲- ممکن است این نوع خرید هزینه‌بر باشد. (مانند هزینه‌هایی برای تماس تلفنی، یا سوخت خودرو برای بازدید از فروشگاه‌های مختلف)

۱۲۴- گزینه «۳» (ممر عمیری)

احتمال اینکه فردا آزمون برگزار نشود پیشامد مطلوب است. پس احتمال آنکه فردا آزمون برگزار شود پیشامد نامطلوب یا همان پیشامد متمم است:

$$P(A') = \frac{2}{10} \Rightarrow P(A) = 1 - \frac{2}{10} = \frac{8}{10} = \frac{4}{5}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۷)

۱۲۵- گزینه «۳» (علی قهرمان زاره)

می‌دانیم:

$$\binom{n}{a} = \binom{n}{b} = \begin{cases} a = b \\ \text{یا} \\ a + b = n \end{cases}$$

پس:

$$\binom{12}{n+5} = \binom{12}{2n+1}$$

$$n+5 = 2n+1 \Rightarrow n=4$$

$$n+5+2n+1 = 12 \Rightarrow 3n=6 \Rightarrow n=2$$

$$n = 4 + 2 = 6 \text{ مجموع مقادیر } n$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۸ تا ۱۱)

۱۲۶- گزینه «۲» (شاهر نظیری)

ابتدا باید بدانید جمع ۲ تاس در کمترین حالت برابر ۲ و در بیشترین حالت برابر ۱۲ می‌باشد بنابراین ضرب‌های ۳ که می‌تواند از جمع دو تاس حاصل شود برابر ۳، ۶، ۹، ۱۲ می‌باشد. حالت‌هایی که جمع دو تاس این اعداد را تشکیل می‌دهند عبارتند از:

$$A = \{(1,2), (2,1), (1,5), (2,4), (3,3), (4,2), (5,1), (3,6), (4,5), (5,4), (6,3), (6,6)\}$$

$$P(A) = \frac{12}{36}$$

حالت‌هایی که جمع دو تاس برابر ۸ می‌باشد عبارتند از:

$$B = \{(2,6), (3,5), (4,4), (5,3), (6,2)\} \Rightarrow P(B) = \frac{5}{36}$$

بنابراین جواب نهایی برابر است با:

$$\frac{P(A)}{P(B)} = \frac{\frac{12}{36}}{\frac{5}{36}} = \frac{12}{5}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴ تا ۲۷)

۱۲۷- گزینه «۱» (شاهر نظیری)

$$S = \{1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9\}$$

$$4 \text{ اعداد مضرب } = \{4, 8\}$$

حداکثر یکی از اعداد ۴ و ۸ انتخاب شود یعنی یا فقط ۴ انتخاب شود یا فقط ۸ انتخاب شود یا هیچکدام انتخاب نشوند. متمم این حالت یعنی هر دو عدد ۴ و ۸ انتخاب شوند. وقتی دو عدد ۴ و ۸ انتخاب می‌شوند

۳- ممکن است پس‌انداز حاصل از خرید مقایسه‌ای، (به‌ویژه برای کالاهایی با قیمت پایین) کمتر از هزینه‌های زمان، بنزین یا سایر هزینه‌های دیگر برای کسب اطلاعات باشد.

(ب) بررسی قسمت «ب» گزینه‌ها:

گزینه «۱»: صحیح است.

گزینه «۲»: نادرست است. خرید طلا (برخلاف سهام‌داری) با دریافت سود سالیانه منظم همراه نیست.

گزینه «۳»: نادرست است. سرمایه‌گذاری در مواردی مانند طلا سرمایه‌گذاری مولد نیست.

گزینه «۴»: نادرست است. خرید طلا برخلاف خرید سهام به پول خیلی زیادی نیاز ندارد و البته هر زمان هم قابل فروش است.

(ج) بیمه روشی است برای «انتقال خطرپذیری» که در آن «بیمه‌گذار یا بیمه‌شده، نگرانی ناشی از احتمال وقوع یک زیان بزرگ را با پرداخت حق بیمه معامله می‌کند.»

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۱۴۶، ۱۵۸ و ۱۶۰)

ریاضی و آمار (۳)

۱۲۱- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌های)

طبق اصل ضرب، تعداد نهارهای مختلف در این سؤال برابر است با:

$$5 \times 4 \times 3 = 60$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۴)

۱۲۲- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌های)

عدد صفر نمی‌تواند در جایگاه صدگان قرار گیرد. همچنین مهم است که رقم یکان صفر باشد یا یکی از ارقام ۶ و ۸. بنابراین این حالات را جداگانه با استفاده از تعمیم اصل ضرب محاسبه می‌کنیم:

$$\text{یکان دهگان صدگان} = \frac{4}{3} \times \frac{3}{4} \times \frac{1}{1} = 12 \text{ صفر در یکان باشد}$$

$$\text{یکان دهگان صدگان} = \frac{3}{3} \times \frac{3}{3} \times \frac{2}{1} = 18 \text{ صفر در یکان نباشد}$$

بنابراین طبق اصل جمع در کل $18 + 12 = 30$ عدد سه‌رقمی زوج با این ارقام وجود دارد.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۴)

۱۲۳- گزینه «۳»

(علی قهرمان زاره)

طرح یک پرسش دقیق و شفاف مهمترین گام رسیدن به پاسخ است که مرتبط با گام اول است. اگر در بین داده‌ها، داده دور افتاده داشته باشیم از معیار میانه استفاده می‌کنیم.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲۸ تا ۳۷)

علوم و فنون ادبی (۳)

۱۳۱- گزینه «۳» (هومن نمازی)
هر دو مورد غلط هستند: سرگذشت حاجی بابای اصفهانی اثر جیمز موریه است و مترجم آن میرزا حبیب اصفهانی است.
روزنامه سروش توسط دهخدا در استانبول به طبع می‌رسید.
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تنها یک مورد نادرست است. مجله «بهار» را میرزا یوسف‌خان اعتصامی آشتیانی منتشر می‌کرد.
گزینه «۲»: هر دو مورد درست هستند.
گزینه «۴»: تنها یک مورد نادرست است. «گنجینه نشاط» مجموعه آثار منظوم و منثور نشاط اصفهانی است.
(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۳، ۱۴، ۱۸ تا ۲۱)

۱۳۲- گزینه «۲» (کتاب آبی پیمان‌های)
- در شعر عصر بازگشت، گرایش به تقلید از زبان و بیان، تخیل و دیگر ویژگی‌های سبک خراسانی و عراقی وجود داشت. از میان ابیات ارائه شده، بیت «الف» به خاطر تشبیه حسی و بیان عشق زمینی، مشابه سبک خراسانی است و بیت «ه» با بیان مفهوم عرفانی وحدت وجود («یکی» بودن مطلوب) به سبک عراقی شباهت دارد.
- از درونمایه‌های شعر عصر بیداری می‌توان به انعکاس اوضاع سیاسی، اجتماعی و فرهنگی اشاره کرد که خطاب شاعر به خودش در بیت «د»، نمونه انتقاد فرهنگی است. بیت «ب» نیز مفهوم میهن پرستی را بیان می‌کند که در این دوره رواج یافت.
- تصاویر خیالی بدیع در بیت «ج» نشان از سبک هندی دارد.
(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۵)

۱۳۳- گزینه «۴» (کتاب آبی پیمان‌های)
وزن صحیح گزینه‌های دیگر:
گزینه «۱»: «مفاعلهن فاعلاتن مفاعلهن فاعلاتن»
گزینه «۲»: «مفتعلن فاعلاتن مفتعلن فع»
گزینه «۳»: «مستفعلن فاعلاتن مستفعلن (مفعول مفاعلهن مفاعلهن)»
(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۳ تا ۲۶)

۱۳۴- گزینه «۱» (کتاب آبی پیمان‌های)
مصراع صورت سؤال و بیت گزینه «۱»، بر وزن «مفاعلهن فاعلاتن مفاعلهن فاعلاتن» می‌باشند.
(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه ۲۶)

۱۳۵- گزینه «۳» (مجتبی فراهی)
مجاز: فاقد مجاز/ تلمیح: به داستان حضرت موسی (ع) اشاره دارد. / تناسب: نخل طور، آتش
تشریح سایر گزینه‌ها:
گزینه «۱»: مجاز: «سینه» مجاز از دل / تلمیح: بیت فاقد تلمیح است. / تناسب: «آتش، شعله»
گزینه «۲»: مجاز: «چشم» مجاز از نظر یا توجه / تلمیح: به داستان لیلی و مجنون اشاره دارد. / تناسب: «لیلی، مجنون»
گزینه «۴»: مجاز: «زبان» مجاز از سخن / تلمیح: بیت فاقد تلمیح است. / تناسب: «نمک، شکر»
(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع، ترکیبی)

بنابراین ۲ عضو دیگر باید از ۷ عضو باقی مانده انتخاب شوند. بنابراین داریم:

$$\binom{9}{4} - \binom{7}{2} = \frac{9!}{4! \times 5!} - \frac{7!}{2! \times 5!} = \frac{9 \times 8 \times 7 \times 6}{4 \times 3 \times 2 \times 1} - \frac{7 \times 6}{2 \times 1}$$

$$= 126 - 21 = 105$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۸ تا ۱۱)

۱۲۸- گزینه «۳» (هامد نصیری)

$$\binom{n}{4} = \frac{y(n-1)}{4 \binom{n-1}{3}} \Rightarrow \frac{n!}{4!(n-4)!} = \frac{y}{4} \times \frac{(n-1)!}{3!(n-1-3)!}$$

$$\Rightarrow \frac{n(n-1)!}{4 \times 3! \times (n-4)!} = \frac{y}{4} \times \frac{(n-1)!}{3! \times (n-4)!} \Rightarrow \frac{n}{4} = \frac{y}{4} \Rightarrow n = y$$

$$\binom{n}{5} = \binom{7}{5} = \frac{7!}{5! \times 2!} = \frac{7 \times 6 \times 5!}{5! \times 2} = \frac{7 \times 6}{2} = 21$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۸ تا ۱۱)

۱۲۹- گزینه «۴» (مهمربراهیم تونزه‌یانی)

پیشامد خواسته شده متمم این پیشامد است که هر چهار مهره خارج شده از ۱ رنگ باشند. پس احتمال متمم آن را حساب می‌کنیم و جواب را از عدد ۱ کم می‌کنیم:

$$\text{متمم پیشامد} = \frac{\binom{5}{2} \times \binom{4}{2}}{\binom{8}{2} \times \binom{6}{2}} + \frac{\binom{3}{2} \times \binom{2}{2}}{\binom{8}{2} \times \binom{6}{2}} = \frac{5 \times 4}{8 \times 7} \times \frac{4 \times 3}{6 \times 5} + \frac{3 \times 2}{8 \times 7} \times \frac{2 \times 1}{6 \times 5}$$

هر ۴ مهره سفید هر ۴ مهره زرد

$$= \frac{1}{7} + \frac{1}{140} = \frac{3}{20} = 0.15$$

$$1 - 0.15 = 0.85$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۷)

۱۳۰- گزینه «۱» (علی قهرمان‌زاده)

$$P(A) = 3P(A') - 0.4$$

$$1 - P(A') = 3P(A') - 0.4$$

$$1/4 = 4P(A') \Rightarrow P(A') = \frac{1/4}{4} = \frac{1}{16} = \frac{14}{40} = \frac{7}{20}$$

$$P(A) = 1 - P(A') \Rightarrow P(A) = 1 - \frac{7}{20} = \frac{13}{20}$$

$$\frac{P(A)}{P(A')} = \frac{13}{20} = \frac{13}{7}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۷)

۱۳۶- گزینه ۴»

(مبتدی فرهادی)

«الف»: جناس تام: «داد» در مصراع اول: فعل از مصدر «دادن»، «داد» در مصراع دوم: عدل/ بیت «ب»: تشبیه: بحر غم / بیت «ج»: تناسب: چشم و اشک / بیت «د»: تلمیح: بیت تلمیح دارد به داستان حضرت سلیمان (ع) و انگشتر او

(علوم و فنون ادبی، بیان و بریج، ترکیبی)

۱۳۷- گزینه ۱»

(هومن نمازی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: اشاره به آیه «یسبح لله ما فی السماوات و ما فی الارض»
گزینه ۳: سر تراشیدن اشاره دارد به عمل فرقه قلندریه که ۴ ضرب می‌کردند (تراشیدن مو، سبیل، ابرو و ریش)

گزینه ۴: اشاره به آیه قرآنی «أَنَا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ...»

(علوم و فنون ادبی (۳)، بریج معنوی، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

۱۳۸- گزینه ۴»

(هومن نمازی)

مصراع دوم تضمینی است از سعدی و در همین مصراع، ۳ تشبیه موجود است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: تشبیه «حوری سرشت» درون‌واژه‌ای است. هم‌چنین تشبیه «چشم حافظ» به «جنات تجری تحتها الانهار» مشهود است و تضمین آن در مصراع دوم است.

گزینه ۲: مصراع دوم تضمین است و فقط یک تشبیه در «مسیحا نفس» دارد.

گزینه ۳: مصراع دوم تضمین از حافظ است و ۲ تشبیه دارد: شهر عشق / چون حافظ

(علوم و فنون ادبی، بیان و بریج، ترکیبی)

۱۳۹- گزینه ۴»

(شیوا نظری)

هر دو بیت اشاره به قناعت کردن و رسیدن به راحتی با ترک وابستگی‌ها دارند. در بیت اول شاعر می‌گوید من از مال دنیا چیزی ندارم، اما فراغتی دارم که پادشاهان ثروتمند ندارند. در بیت گزینه ۴ هم شاعر می‌گوید هر کس قناعت نکند و دنبال مال دنیا باشد مانند این است که یوسف را به بهای کمی فروخته باشد.

مفهوم سایر ابیات:

گزینه ۱: اشاره به جانبازی عاشق در راه معشوق

گزینه ۲: عاشق با یک بار دیدن معشوق قانع نمی‌شود.

گزینه ۳: اشاره دارد به این مفهوم که عاشق به خیال و فکر معشوق قناعت می‌کند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهومی، صفحه ۲۷)

۱۴۰- گزینه ۳»

(یاسین مهریان)

در بیت صورت سؤال، حافظ شیرازی، معشوق خود را به‌لحاظ خوش‌خلقی و وفا برتر از همه می‌داند. در بیت گزینه ۳ نیز شاعر یار خود را به خورشید تشبیه می‌کند و بیان می‌کند که خورشید همتایی ندارد (یعنی یار من از همه بهتر است) و همچنین خوش‌خلقی معشوقش را به نورهای آن خورشید تشبیه می‌کند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: ارزشمندی آدمی (زیبارویان) به طبع لطیف، حسن خلق و عزت نفس است و اگر این‌ها نباشند، آدمی با نقش روی دیوار هیچ فرقی ندارد.

گزینه ۲: شکستن پیمان وفاداری در نزد ما رسم نیست. برای خدا، مصاحبت و دوستی با ما را از خاطر مبر.

گزینه ۴: معشوق شاعر با حسن خلق و وفایش دلبری کرده است (ترجیح حسن خلق و وفای یار بر زیبایی‌های ظاهری).

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهومی، صفحه ۲۳)

عربی، زبان قرآن (۳)

۱۴۱- گزینه ۱»

(پیروز وهان - گنبد)

«لا یزعم الإنسان»: انسان گمان نکند، انسان نباید گمان کند (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «أَنَّ الْفَخْرَ بِالنَّسَبِ فَقَطَّ»: که افتخار فقط به نسب است (رد گزینه ۴)

«بَلْ قَدْرُ كُلِّ امْرِئٍ بِأَعْمَالِهِ الَّتِي يُحْسِنُهَا»: بلکه ارزش هر انسانی به کارهایی است که آن‌ها را نیکو انجام می‌دهد (رد گزینه‌های ۳ و ۴)

(ترجمه)

۱۴۲- گزینه ۴»

(معمور بادبرین - یاسوج)

«خَلَقَ»: خلق کرد، آفرید / «كُلَّ الْأَنْعَمِ»: همه نعمت‌ها / «المواهب الإلهية»: موهبت‌های الهی (رد گزینه ۱) («خود» اضافی است.) / «لِلْإِنْسَانِ»: برای انسان / «لِوَصُولِهِ»: برای رسیدن او (رد گزینه ۲) / «غَايَةَ مُتَعَالِيَةٍ»: هدف والایی، هدفی والا (رد گزینه ۲) / «لَكِنَّ»: ولی، اما / «النَّاسِ»: مردم (رد گزینه ۳) / «لَا يَشْكُرُونَ»: سپاسگزاری نمی‌کنند

(ترجمه)

۱۴۳- گزینه ۲»

(معمور بادبرین - یاسوج)

«لَيْتَ»: کاش / «جَمِيعِ النَّاسِ»: همه مردم / «يَعْلَمُونَ»: بدانند (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «أَنَّ»: که (رد گزینه ۱) / «كُلَّ شَخْصٍ»: هر شخصی (رد گزینه ۴) / «أَعْمَالَهُ الصَّالِحَةَ»: کارهای نیک او (رد گزینه ۱) / «عَقْلَهُ الثَّابِتَ»: خرد استوار او / «العفاف»: پاکدامنی

(ترجمه)

۱۴۴- گزینه ۳»

(مرتضی کاظم شیرودی)

«إِنَّمَا»: تنها، فقط / «قَدْ خُلِقَ»: آفریده شده است (فعل ماضی مجهول است) / «طِينَةَ»: تکه گلی / «فَضَّةٍ»: نقره / «نُحَاسٍ»: مس

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: ذواک: داروی تو (درد، اضافه ترجمه شده است)

گزینه ۲: کلمه «قطعاً» اضافه ترجمه شده است.

گزینه ۴: ترجمه صحیح: و ارزش هر انسانی به چیزی است که آن را به خوبی انجام می‌دهد.

(ترجمه)

۱۴۵- گزینه «۳»

(روح الله گلشن)
ترجمه حدیث صورت سؤال: ارزش هر انسانی به چیزی است که آن را به خوبی انجام می‌دهد.

معادل این مفهوم در عبارت گزینه «۳» آمده است. (ترجمه عبارت: مردم فرزندان کاری اند که آن را به خوبی انجام می‌دهند.)

(مفهوم)

۱۴۶- گزینه «۲»

(همیرضا قانر امینی - اصغوان)
در این گزینه، «تبادل» نادرست است و باید به جای آن، «تبادل» بیاید؛ زیرا اسم و مصدر ثلاثی مزید از باب «تفاعل» است.

نکات مهم درسی:

در تست‌های ضبط حرکات باید به حرکات حروف میانی کلمات دقت کنیم. (ضبط حرکات)

۱۴۷- گزینه «۱»

(مرتضی کاظم شیروزی)
«أبیع» فعل مضارع متکلم وحده است، توجه داشته باشید که قبل از این فعل، حرف «أن» آمده است، این حرف بر سر افعال مضارع می‌آید و ترجمه آن معادل مضارع التزامی فارسی (که بفروشم) می‌باشد، همچنین ثلاثی مجرد از «باع: خرید» است، نه مزید / خبر «لکن» نیز کلمه «عازم» است.

(تحلیل صرفی و اعراب)

۱۴۸- گزینه «۲»

(همیرضا قانر امینی - اصغوان)
در این گزینه، «لعل» از حروف مشبّهة بالفعل است و برای امیدواری به کار می‌رود: «شاید نادانان به راه راست هدایت شوند و بیدار شوند»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «لکن» از حروف مشبّهة بالفعل است و برای کامل کردن پیام و برطرف کردن ابهام جمله قبل از خودش آمده است.

گزینه «۳»: «لیت» از حروف مشبّهة بالفعل است و برای بیان آرزو به کار رفته است.

گزینه «۴»: «یرجو» فعلی است که برای امیدواری به کار رفته است، اما در صورت سؤال، «حرف» را از ما خواسته است.

(انواع هملات)

۱۴۹- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمانهای)
تشریح سایر گزینه‌ها:
در گزینه «۱»: لا، «حرف نافیة» است، چون قبل از فعل مضارع آمده و آن را منفی کرده است.

در گزینه «۲»: لا، «حرف نافیة للجنس» است، چون قبل از اسم آمده است. دقت کنید «تقدّم» (= پیشرفت) مصدر و اسم است.

در گزینه «۳»: لا، «حرف ناهیة (نهی)» است چون باعث جزم و حذف نون فعل مضارع شده است.

(انواع هملات)

۱۵۰- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانهای)
با توجه به معنی عبارت: «ای کاش دوستم از استاد مشورت بگیرد، شاید آن در زندگی برایش مفید باشد.» مشخص است که باید در جای خالی اول «لیت» و در جای خالی دوم «لعل» قرار بگیرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «أن» به معنی «که» است و دو جمله را به هم پیوند می‌دهد و در ابتدای جمله نمی‌آید.

گزینه «۲»: «لکن» به معنی «ولی، اما» است و به معنی جمله نمی‌خورد. («لکن» در وسط عبارات برای رفع ابهام و کامل کردن جمله قبل از خود می‌آید.)

گزینه «۴»: «أن» در ابتدای جمله نمی‌آید. «لکن» نیز به معنی جمله نمی‌خورد.

(انواع هملات)

فلسفه دوازدهم

۱۵۱- گزینه «۱»

(علیرضا نصیری)
اولین قدم در مسیر شناخت نسبت میان هستی و چیستی - آنطور که در کتاب درسی مطرح شده - اصل وجود اشیاء خارجی است بدین معنا که بپذیریم اشیائی حقیقتاً هستند و چیزهایی در دنیای خارج وجود دارند و ما قرار است نسبت به آنان معرفت فلسفی پیدا کنیم. بنابراین انکار قدم نخست بدین معناست که ما وجود خارجی و مستقل از ذهن اندیشنده را انکار کنیم. در کتاب گفته شده که استفاده از اشیاء مختلف نشان‌دهنده پذیرش وجود خارجی است و در نتیجه اگر ما وجود خارجی را رد کنیم طبیعتاً نخواهیم توانست از اشیاء استفاده‌ای بکنیم (تأیید گزینه ۱) البته با رد وجود خارجی اساساً مبحث مغایرت وجود و ماهیت نیز مطرح نخواهد شد (رد گزینه ۲) مرز میان واقعیت و توهم نیز برداشته نمی‌شود چون اصلاً واقعیتی موجود نیست (رد گزینه ۳) کثرت نیز از آنجا که برخاسته از ماهیات گوناگون است با رد وجود خارجی نیز از میان نمی‌رود (رد گزینه ۴)

(فلسفه دوازدهم، هستی و چیستی، صفحه ۲)

۱۵۲- گزینه «۴»

(فرهاد قاسمی نژاد)
هستی و چیستی دو جنبه یا دو مفهوم مختلف از یک چیزند و این‌گونه نیست که با هم ترکیب شوند یا اجزای یک شی باشند از این‌رو در خارج و واقعیت قابل تفکیک نیستند و مغایرت وجود و ماهیت در ذهن است نه در جهان خارج.

(فلسفه دوازدهم، هستی و چیستی، صفحه‌های ۳ و ۴)

۱۵۳- گزینه «۳»

(هسین آفونری راهنمایی)
وقتی ویژگی ذاتی چیزی را بر آن چیز حمل کنیم، نیاز به دلیل ندارد و حمل اولی ذاتی محسوب می‌شود. حساس بودن حیوان ویژگی ذاتی اوست در حالی که در سایر گزینه‌ها این چنین نمی‌باشد و برای حمل معمول بر موضوع نیاز به دلیل داریم.

(فلسفه دوازدهم، هستی و چیستی، صفحه ۵)

۱۵۴- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

در قضیه اول: رابطه امکانی است؛ یعنی، ممکن است در مثلثی ارتفاع و میانه بر هم منطبق بوده و یکی باشند و ممکن است یکی نباشند. در قضیه دوم: رابطه محمول و موضوع واجب و ضروری است و عقل از قبول خلاف آن سرباز می‌زند و در قضیه سوم: رابطه موضوع و محمول امتناعی است؛ یعنی، محال است بتوان مثلثی را تصور کرد که مجموع زوایای آن کم‌تر یا بیش‌تر از دو قائمه باشد.

(فلسفه دوازدهم، بهان ممکنات، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

۱۵۵- گزینه «۴»

(مسین آفونری راهنمایی)

تنها خداست که ضرورت وجودش از جانب خودش است. یعنی این ضرورت را از موجود دیگری نگرفته است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ذات خداوند ضروری است نه امکانی.

گزینه «۲»: وجود خداوند قدیم است یعنی ازلی بوده و هیچ زمانی را نمی‌توان تصور کرد که او نبوده باشد پس نمی‌توان گفت زمان زیادی است که ضروری است بلکه از همان ابتدا ضروری بوده است.

گزینه «۳»: درباره خدا نمی‌توان حرفی از شدن یا یافتن زد چرا که ذات حق تعالی از همان ابتدا ضرورت داشته است و این‌گونه نیست که بعداً ضرورت یافته یا ضروری شده باشد.

(فلسفه دوازدهم، بهان ممکنات، صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

۱۵۶- گزینه «۴»

(علیرضا نصیری)

آنچه که از ممکنات در جهان وجود دارد، حتماً به واسطه علتش موجود شده‌است. اگر علت یک ماهیت ممکن موجود باشد، خود آن نیز حتماً و بالضرورة موجود خواهد بود. قاعده‌ای در فلسفه اسلامی وجود دارد که همین مفهوم را با این زبان بیان می‌کند: «الشیء ما لم یجِبْ، لَمْ یوجَدْ | آن چیزی که واجب نشود، موجود نمی‌شود.» بنابراین هر چه که در عالم خارج هست واجب است اما واجب بالغیر و به واسطه علتش. محال است که یک ماهیت در عین حالی که وجود دارد حالت تساوی خودش به وجود و عدم را حفظ کند و وقتی موجود است، نمی‌تواند در همان حال موجود نباشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ممکنات اگر به واسطه علت‌هایشان موجود شوند واجب بالغیر خواهند بود اما این اِتصاف به وجوب بالغیر ذات آن‌ها را دگرگون نمی‌کند و آن‌ها قطع نظر از علت‌هایش و در حد ذاتشان، همواره ممکن خواهند ماند اما در صحنه هستی رنگ وجوب به خود می‌گیرند.

گزینه «۲»: اِتصاف ماهیات ممکن به صفت وجود، اگر علتشان موجود باشد وجوبی است و اگر علتشان وجود نداشته باشد ممتنع است؛ یعنی لا اقتضا نیست.

گزینه «۳»: اگر چیزی ذاتش به وجود یا عدم اقتضایی خاص داشته باشد یعنی یا واجب بالذات است یا ممتنع بالذات. اگر واجب بالذات باشد که دیگر عنوان واجب بالغیر بر او صدق نخواهد کرد؛ چون که وجوب او از ناحیه ذاتش خواهد بود. اگر هم ممتنع بالذات باشد که هرگز موجود و واجب نخواهد شد و وجوب بالغیر به طور کل بر او قابل حمل نخواهد بود.

(فلسفه دوازدهم، بهان ممکنات، صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

۱۵۷- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

رابطه علیت رابطه‌ای در خود وجود است؛ یعنی طرف دوم در این رابطه به وسیله طرف اول به وجود می‌آید و این‌گونه نیست که هر دو طرف از ابتدا وجود داشته باشند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در رابطه دوستی ابتدا هر دو طرف وجود دارد سپس دوستی برقرار می‌شود.

گزینه «۳»: معلول در رابطه علیت قبل از رابطه وجود ندارد و پس از آن موجود می‌شود.

گزینه «۴»: دوستی رابطه پس از وجودی است یعنی بعد از وجود هر دو طرف رابطه برقرار می‌شود.

(فلسفه دوازدهم، بهان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۱۵۸- گزینه «۴»

(فرهار قاسمی نژاد)

هیوم ضرورت علی و معلولی میان حوادث را نمی‌پذیرفت چون او عقیده داشت رابطه ضروری میان علت و معلول یک موضوع حسی یا تجربی نیست و آن را نمی‌توان از طریق مشاهده حسی و تجربه به دست آورد.

(فلسفه دوازدهم، بهان علی و معلولی، صفحه ۱۶)

۱۵۹- گزینه «۳»

(مسین آفونری راهنمایی)

رفتار طبیعی ما نشان‌دهنده پذیرش اصل سنخیت است.

مثلاً این که اگر سردمان شد به سمت بخاری می‌رویم، می‌دانیم که هر روز بخاری گرممان کرده و رابطه خاصی بین بخاری و گرم شدن هست پس برای گرم شدن، بخاری روشن می‌کنیم و این رفتار نشان‌دهنده قبول اصل سنخیت است و گرنه شاید سمت کولر می‌رفتیم برای گرم شدن.

دقت کنید که وقتی می‌گوییم هر معلول علتی دارد اشاره به خود اصل علیت است اما وقتی گفته می‌شود هر معلولی علت خاص و ویژه خودش را دارد اشاره به اصل سنخیت است.

(فلسفه دوازدهم، بهان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۸ و ۱۹)

۱۶۰- گزینه «۳»

(فیروز نژاد نیهف - تبریز)

مطابق اصل سنخیت خروجی‌های یک دستگاه متناسب با ورودی‌های آن است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مربوط به اصل علیت است نه سنخیت.

گزینه «۲»: مربوط اصل وجوب علی و معلولی است.

گزینه «۴»: به این علت نادرست است که فیلسوفان تجربه‌گرا را شامل نمی‌شود.

(فلسفه دوازدهم، بهان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۸ و ۱۹)